

**AZ EURÓPAI ÚJJÁÉPÍTÉSI ÉS FEJLESZTÉSI BANK
DOKUMENTUMA**

**MAGYARORSZÁG
STRATÉGIA**

az EBRD Igazgató Tanácsának 2008. január 22-i ülésén jóváhagyva

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
RÖVIDÍTÉSEK.....	3
ÖSSZEFOGLALÓ	4
1. A BANK PORTFOLIÓJA.....	7
1.1. AZ EDDIGI TEVÉKENYSÉGEK ÁTTEKINTÉSE.....	7
1.2. AZ ELŐZŐ ORSZÁGSTRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSA	9
1.4. TOVÁBBI TANULSÁGOK	11
1.5. A JELENLEGI PORTFOLIÓ PÉNZÜGYI TELJESÍTMÉNYE	12
1.6. TÁRSFINANSZÍROZÁS MOZGÓSÍTÁSA	12
2. MŰKÖDÉSI KÖRNYEZET	13
2.1. ÁLTALÁNOS REFORMKÖRNYEZET	13
2.1.1. <i>Politikai környezet</i>	13
2.1.3. <i>Környezetvédelmi kérdések</i>	14
2.1.4. <i>Jogi reform</i>	15
2.2. ELŐRELÉPÉS AZ ÁTALAKULÁSBAN ÉS A GAZDASÁG VÁLASZA	15
2.2.1. <i>A Bank tevékenységének makrogazdasági feltételei</i>	15
2.2.2. <i>Az átalakulásban elért sikerek és kihívások</i>	18
3. STRATÉGIAI ORIENTÁCIÓK.....	23
3.1. A BANK PRIORITÁSAI A STRATÉGIA IDŐSZAKÁRA.....	23
3.1.1. <i>A Bank prioritásai a stratégia időszakára</i>	23
3.2. ÁGAZATI KIHÍVÁSOK ÉS A BANK CÉLKITŰZÉSEI	23
3.2.1. <i>Vállalati szektor</i>	23
3.2.2. <i>Pénzügyi szektor</i>	24
3.2.3. <i>Infrastruktúra és környezetvédelmi szektor</i>	24
3.3. A PORTFOLIÓ KEZELÉSÉVEL KAPCSOLATOS KIHÍVÁSOK.....	25
4. EGYÉB NEMZETKÖZI PÉNZINTÉZETEK ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ .	25
4.1. EURÓPAI BEFEKTETÉSI BANK (EIB).....	25
4.2. NEMZETKÖZI VALUTA ALAP (IMF).....	26
4.3. VILÁGBANK.....	26
4.4. NEMZETKÖZI PÉNZÜGYI TÁRSASÁG (IFC)	26
1. SZ. FÜGGELÉK: AZ EBRD KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁSAI ÉVENTE	27
2. SZ. FÜGGELÉK: NETTÓ KUMULATÍV ÜZLET IPARÁGANKÉNT.....	31
3. SZ. FÜGGELÉK: ELŐKÉSZÍTÉS ALATT ÁLLÓ PROJEKTEK	32
4. SZ. FÜGGELÉK: KIVÁLASZTOTT GAZDASÁGI MUTATÓK.....	33
5. SZ. FÜGGELÉK: AZ ÁTALAKULÁS KIHÍVÁSAINAK 2005-ÖS ÉRTÉKELÉSÉBŐL SZÁRMAZÓ MINŐSÍTÉSEK	34
6. SZ. FÜGGELÉK: A STRUKTURÁLIS VÁLTOZÁS KOMPARATÍV MUTATÓI	36
7. SZ. FÜGGELÉK: POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI ÉRTÉKELÉS	37
8. SZ. FÜGGELÉK:	43
9. SZ. FÜGGELÉK: MAGYARORSZÁG KERESKEDELMI TÖRVÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE	51
10. SZ. FÜGGELÉK: MAGYARORSZÁG TÉRKÉPE.....	58

RÖVIDÍTÉSEK

ÁAK	Állami Autópálya Kezelő
EIB	Európai Befektetési Bank
EIF	Európai Befektetési Alap
ESCO	Energiatakarékossági Társaság
ETS	Széndioxid Emisszió Kereskedő Rendszer
EU	Európai Unió
EUR	Euró
FIDESZ	Fidesz
FDI	Külföldi működőtőke befektetés
GDP	Bruttó hazai termék
GM	General Motors
HUF	Magyar forint
IAIS	Biztosítás-felügyeletek Nemzetközi Szövetsége
IFC	Nemzetközi Pénzügyi Társaság
IFI	Nemzetközi pénzügyintézetek
IMF	Nemzetközi Valutaalap
IOSCO	Értékpapír Bizottságok Nemzetközi Szervezete
IPO	Nyilvános részvénykibocsátás
MAV	Magyar Államvasutak
MAVIR	Magyar Villamosenergia-ipari Rendszerirányító
MDF	Magyar Demokrata Fórum
MKB	Magyar Külkereskedelmi Bank
MOL	Magyar Kőolaj- és Földgázipari Részvénytársaság
MSME	Mikro, kis- és középvállalatok
MSZP	Magyar Szocialista Párt
MT	Magyar Telekom
MVM	Magyar Villamos Művek Rt.
NATO	Észak-atlanti Szerződés Szervezet
NHH	Nemzeti Hírközlési Hatóság
OECD	Gazdasági Együtműködési és Fejlesztési Szervezet
OTP	OTP Bank Nyrt.
PAYG	Fizető-kirovó
PCA	PCA-Budafoki Papírgyár
PPP	Public-Private-Partnership
PSZAF	Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete
SME	Kis- és középvállalatok
SZDSZ	Szabad Demokraták Szövetsége
TSO	Átviteli rendszer irányító
TVK	Tiszai Vegyi Kombinát Nyrt.
WWTP	Szennyvíztisztító mű

ÖSSZEFOGLALÓ

Magyarország továbbra is teljesíti a Bank Alapító megállapodásának 1. Cikkében foglalt feltételeket. Az átalakulás kezdete óta Magyarország jelentős előrelépést tett a reformokban, mára a gazdasági tevékenység mintegy 80 százaléka magánkézben van, az országot nyitott külkereskedelem és liberális külföldi befektetési feltételek jellemzik.

A magyarországi makrogazdasági környezetet meghatározza a jelentős költségvetési hiány és az államháztartási egyensúly helyreállítására irányuló reformcsomag megvalósításának törekvése. A gazdasági növekedés 2007. harmadik negyedévére 0,9 százalékos becsült értékre csökkent az előző évihez képest. Ennek oka elsősorban a magasabb adók, a szigorú monetáris politika és a közüzemi díjak növekedéséből adódó fogyasztáscsökkenés. Az államháztartás összeomlását tavaly a pénzügyi megszorító intézkedések bevezetésével sikerült elkerülni. Ennek eredményeként az éves hiány becsült értéke 2006-ban a GDP 9,2 százaléka, 2007-ben 5,7 százaléka volt. Ezt jelentős adóemeléssel sikerült elérni, ami tovább növelte a magyarországi gazdasági tevékenységek költségét. A folyó fizetési mérleg hiánya 2006-ban a GDP 6,5 százaléka körüli szintre csökkent, elsősorban a kisebb kereskedelmi hiánynak köszönhetően. Az adóemelésekből eredően az infláció 2007. márciusában 9 százalékon tetőzött, és a várakozások szerint 2008-ban fokozatosan csökkenni fog.

A költségvetési ráfordítások és az állami kiadások csökkentésének szükségességéből adódóan előrelépés történt a strukturális reformok területén az elmúlt évben. A kormány számos nagyra törő középtávú strukturális reformot határozott meg. A már megvalósított intézkedések között megtalálhatók a vényköteles gyógyszereknek juttatott támogatások csökkentése, a megváltozott munkaképességűeknek nyújtott juttatásokkal kapcsolatos jogosultsági kritériumok szigorítása, A vizitdíj és a kórházi napidíj bevezetése, valamint a kórházak számának csökkentésére irányuló lépések. Továbbra is megvalósításra váró strukturális reformintézkedés az egészségügyi biztosítási rendszer átalakítása, a korai és különleges nyugdíjszabályok módosítása, az adórendszer felülvizsgálata, valamint a közoktatás és a felsőoktatás területén kialakítandó, teljesítményen alapuló értékelési rendszer bevezetése.

A Budapest Airport és a Malév, a nemzeti légitársaság privatizációját követően intézkedések történnek a nemzeti vasúttársaság teljes átalakítására, valamint néhány üzletágának privatizálására. A költségvetési fegyelemre irányuló nyomásnak köszönhetően megnőtt a magánszektor részvétele bizonyos közszolgáltatások nyújtásában, beleértve az egészségügyet is, ami a várakozások szerint jelentős hatékonyságjavulást és fejlődést fog előidézni.

A jövőben azonban számos kulcsfontosságú kihívás igényel további figyelmet:

- Az államháztartási kiadások csökkentésére hozott strukturális intézkedések teljes megvalósítása szükséges a költségvetési hiány és az adóterhek középtávú csökkentése érdekében.
- Az energiaellátás, az energiahatékonyság és a megújuló energiák területére történő befektetések ösztönzése szükséges az energiabiztonság javítása, az

energiaintenzitás csökkentése, valamint a környezetvédelmi célkitűzések elérése érdekében.

- Fejlesztendő a közlekedési és a környezetvédelmi infrastruktúra az Európai Unió Strukturális és Kohéziós alapjainak, a magánszektornak, valamint a helyi kereskedelmi társfinanszírozóknak a bevonásával. Az önkormányzati projektek fejlesztése érdekében az önkormányzatok adminisztratív kapacitása és együttműködése erősítendő, különösen a kisebb önkormányzatok körében, fejlesztésre szorul továbbá a beszerzés és a projektmenedzsment színvonala.
- A pénzügyi intézmények előnyére válnának az új termékek, a nyugdíjalap rendszer hatékonyságnövekedése, valamint a befektetési portfóliójuk diverzifikálása a helyi tőkepiacok fejlesztése és az új pénzügyi eszközök bevezetése révén.

A 2007. október 31-i állapot szerint a Bank kötelezettségvállalása 1,84 milliárd euró volt, ami további 6,01 milliárd eurót mobilizált a szponzorok és társfinanszírozók részéről. 2005-ben és 2006-ban a vállalati befektetések lassulása volt jellemző, ennek okai a parlamenti választások és a Kormányzat költségvetési stabilizációs intézkedései voltak. A Bank továbbra is elsősorban az EU/EBRD kis- és középállamati konstrukcióján keresztül nyújtott finanszírozást. Amint az új Kormány megerősítette a reform iránti elkötelezettségét, a Bank számos új befektetési lehetőséget talált a figyelmének középpontjába eső területeken, amelyekben az átalakulásra a legnagyobb hatást gyakorolhatja.

A Bank magyarországi tevékenységei összhangban lesznek a CRR 3-ban a felzárkózással kapcsolatban a 2006-2010-es évekre meghatározott stratégiával és a következő operatív célkitűzéseken fognak alapulni:

- A magánszektor támogatása a közszolgáltatásokban való részvételben, többek között PPP projekteken keresztül az infrastruktúra területén, valamint a Kohéziós/Strukturális Alapokkal együttműködve.
- Befektetésösztönzés az energiaellátás diverzifikálása, az energiahatékonyság és a megújuló energiák területén az energiabiztonság növelése, valamint az energaintenzitás csökkentése és a környezetvédelmi célok teljesítése érdekében.
- Magasabb kockázatot képviselő termékek, például tőke- és strukturált hitel nyújtása a helyi nagyvállalatoknak növekedésük finanszírozása érdekében. Különös figyelmet fordítunk a helyi társaságok határon túli terjeszkedésének finanszírozására.
- Részvétel az új tőkepiaci termékek pénzintézetek általi bevezetésében és olyan innovatív termékek, illetve pénzintézetek támogatása, amelyek kis- és középállamatiaknak nyújtanak finanszírozást.
- A Bank portfóliójának aktív kezelése a magas minőségi színvonal fenntartása érdekében.

A Bank továbbra is biztosítani fogja azt, hogy az EBRD valamennyi magyarországi projektje megfeleljen a szigorú banki elveknek, hatást gyakoroljon az átalakulásra és

megfeleljen a Bank környezetvédelmi előírásainak, és amennyiben releváns, tartalmazzon Környezetvédelmi Akciótervet.

Jean Lemierre

1. A BANK PORTFOLIÓJA

1.1. Az eddigi tevékenységek áttekintése

2007. október 31-ig a Bank nettó kumulatív kötelezettségvállalása magyarországi projektekben 1,84 milliárd euró összeget tett ki (amelyből 209 millió euró regionális projekteken keresztül került felhasználásra), ami a teljes banki kötelezettségvállalás 5%-át tette ki. A Bank magyarországi jelenlétének első éveitől a Bank beruházásai a három fő szektor, a vállalati, a pénzügyi és az infrastrukturális ágazatok között kiegyensúlyozottan oszlanak meg, amint az az 1. és a 2. függelékben szerepel.

Az EBRD éves kötelezettségvállalása Magyarországon nem egyenletesen alakult, az elmúlt stratégiai időszak a 2000-2001-es időszak befektetéseivel azonosan alacsony szintet képviselt, szemben a 2004-2005-ös időszakra jellemző csúccsal. A Bank részvétele azonban az első közép-európai PPP autópálya projekt első refinanszírozásában, valamint a tőkebefektetése egy magánkézben levő egészségügyi szolgáltatóba, úttörő projektek a Bank számára.

A 2007. október 31-i állapot szerint a Bank jelenlegi portfóliója 547 millió euró összeget képvisel, ami a Bank teljes portfóliójának 3%-a. A portfólió jelentősen lecsökkent az új stratégiai időszak elejére jellemző 800 millió euróról, nagyrészt egy nagy tranzakció törlesztésének eredményeként (MOL Környezetvédelmi hitel). A lehívatlan kötelezettségvállalások összege 111 millió euró volt, ennek több mint 70%-a az EU/EBRD kis- és középvállalati konstrukciójához kapcsolódó tranzakció, és a minősített követelések 9 millió eurót tettek ki. A jelenlegi portfólió jelentős része pénzügyi intézetekhez kapcsolódik, ami tükrözi az EBRD kis- és középvállalatok iránti elkötelezettségét, amit a bankok és lízing cégek számára nyújtott célzott hitelkeretek révén valósít meg, valamint az EBRD korábbi szerepvállalását a magyarországi bankszektor privatizációjában és a nem-banki pénzügyi intézetek további fejlesztésében. A portfólió második legnagyobb részét a közlekedési szektor alkotja, jelezve a Bank által vállalat jelentős szerepet az ország PPP alapú autópálya programjának támogatásában.

2007. október 31-i állapot szerint a magánszektor, illetve a nem-szuverén kihelyezések aránya 90%-ot tett ki a teljes portfólión belül. A tőkebefektetések képviselték a teljes portfólió 30%-át. A portfólió kockázatminősítése (4,71) szinte teljesen megegyezett az előző stratégiai jóváhagyásakor jellemző minősítéssel (4,74).

Az előző stratégia elfogadásától 2007. október 31-ig az EBRD összesen 140 millió euró értékben vállalat kötelezettséget új projektekben (beleértve a regionális kihelyezéseket is). Az új projektek a fejlett magyarországi piacot szolgáló termékek széles skáláját foglalják magukban (PPP, kis- és középvállalati hitelek és tőkebefektetések).

Jelenlegi portfólió (millió euró) – beleértve a regionális projekteket is
(2007. október 31-i állapot)

Projektek száma	Portfólió	Lehívatlan kötelezettség állás	Kihelyezett eszközök	Minősített eszközök	Probléma mentes eszközök
40	547	111	436	9	427

Jelenlegi portfólió iparáganként (beleértve a regionális projekteket is)
(2007. október 31-i állapot)

Szektor	EBRD finanszírozás (millió euró)	Részesedés
Vállalati	59,7	11%
Mezőgazdaság	27,5	5%
Általános ipar	7,0	1,3%
Ingatlan, idegenforgalom és szállítás	24,5	4,5%
Távközlés, informatika és média	0,7	0,1%
Pénzintézetek	273,8	50,1%
Banki tőke	15,9	2,9%
Bankhitel	59,8	10,9%
Nem-banki pénzintézetek	119,6	21,9%
Tőkealapok	78,5	14,4%
Infrastruktúra	213,6	39%
Közlekedés	185,2	33,9%
Önkormányzati és környezetvédelmi infrastruktúra	25,7	4,7%
Áram és energia	2,7	0,5%
ÖSSZESEN	547	100%
Amiből hitel	356,1	65,1%
Amiből tőke	189,6	34,7%
Amiből biztosíték	1,3	0,2%
Amiből magán	489,3	89,5%
Amiből állami	57,7	10,5%
Amiből közvetlen	426,4	78%
Amiből regionális	120,6	22%
Amiből nem szuverén	489,3	89,5%
Amiből szuverén	57,7	10,5%

1.2. Az előző országstratégia megvalósítása

A 2005. novemberben elfogadott országstratégia a Bank számára négy stratégiai prioritást fogalmaz meg:

- Továbbra is szoros együttműködés a helyi pénzügyi közvetítőkkel a mikro-, kis- és középvállalati szektornak nyújtandó finanszírozás területén.
- Magasabb kockázatot képviselő termékek, például tőke- és strukturált hitelek nyújtása a helyi nagyvállalatoknak növekedésük, különösen a határon túli terjeszkedésük finanszírozására. Közepes méretű társaságok általi közvetlen külföldi működőtőke-befektetések támogatása az ország kevésbé fejlett régióiban a magánszektor által nem kínált magasabb kockázatú termékek nyújtásával.
- Korlátozott számú, magas minőségi színvonalat képviselő PPP projekt megvalósítása az infrastrukturális szektorban, együttműködésben az EU Strukturális és Kohéziós Alapaival.
- Energiamegtakarításra irányuló, valamint megújuló energia projektek azonosítása és finanszírozása.

Összességében a Bank részben teljesítette az előző országstratégiában meghatározott operatív célokat. A Magyarországon is aktív regionális magántőke alapokba történt befektetésein kívül a Bank folytatta EU/EBRD kis- és középvállalati programját magyarországi lízingtársaságokkal (3 új projekt), részt vett az M6 autópálya koncesszió sikeres refinanszírozásában, és tőkebefektetést eszközölt egy a közkórházakat üzemeltető magántársaságba. Az elmúlt stratégiai időszakban a Bank olyan projektek előkészítésén dolgozott, amelyek az energiabiztonságra koncentrálnak, beleértve az energiahatékonyság és a megújuló energiák területeit is, részt vett a magánszektor bevonásába a közszolgáltatások nyújtásába és új pénzügyi eszközöket alakított ki a pénzügyi szektor számára.

1.3 A Bank portfóliójának az átalakulásra gyakorolt hatása és tanulságok

1.3.1 A pénzügyi szektor

Bankok – Az EBRD támogatta a banki szabályozást, a privatizációt, a külföldi stratégiai befektetők belépését, valamint a felelős vállalatirányítási rendszerek kialakítását. Az EBRD közvetlen módon járult hozzá a bankrendszer újratökésítéséhez. Ezen túlmenően a Bank sikerrel alakított ki új pénzügyi megoldásokat, például biztosítékokat és átváltható kötvényeket a helyi piac számára.. Az OTP tőkebefektetési projektből származó **tanulság**, hogy a Bank Küldetéséből adódó követelmények egyensúlya fenntartandó. Amikor a várható hatás az átalakulásra csak „*kielégítő*”, a Banknak különösen alaposan kell megvizsgálnia, hogy a projektben való részvétele mennyire addicionális, azaz köthető-e hozzá **kiegészítő, további** előny.

Nem-banki pénzügyi intézetek – A nyugdíjakkal, életbiztosítókkal és lízingtevékenységekkel kapcsolatos banki működés bizonyos mértékben hozzájárult a

helyi tőkepiacok fejlődéséhez. A „Tecnicredito Lízing” számára 2001-ben nyújtott hitel elősegítette egy fogyasztási hiteltársaság létrehozását és tevékenységének kiterjesztését, valamint a külföldi piaci szereplők Magyarországra történő belépését. A Tecnicredito-projekt **tanulsága**, hogy a projekt értékelési fázisában szükséges előre látni azon kockázatokat, amelyek a szabályozatlan környezetben való működésből eredhetnek.

Kis- és középvállalatok, valamint mikro-, kis- és középvállalatok – A Mezőgazdasági Szerkezetátalakítási Program (ARP) közvetítésével a Bank hitelt és technikai képzést kínált magán kis- és középvállalatoknak. Mivel a Kormány támogatott megoldásokat kínált a szektorban, a Bank a lízingtársaságokra összpontosított, amelyek elkötelezettek voltak a kis- és középvállalatok finanszírozása mellett, miközben minőségi portfólióval és jó regionális lefedettséggel rendelkeztek.

Magántőke alapok – A Bank az országban működő legtöbb magántőke alappal kapcsolatban állt, és hozzájárult a helyi munkatársak képzéséhez. Valamennyi közepestől a nagyméretűig terjedő regionális alap rendelkezik befektetésekkel Magyarországon, és ezek egy része vonzó hozamra tett szert. Általánosságban a magántőke piac a régióban a legfejlettebbek közé számít.

Összességében a *pénzügyi* szektorban az átalakulásra gyakorolt hatás *Jelentősnek* mondható

1.3.2 A vállalati szektor

Mezőgazdaság – A Budapesti Nagybani Piac hozzájárult a verseny erősödéséhez és az átláthatóság növekedéséhez, javította a minőséget, és jobb higiénés színvonal kialakulását tette lehetővé. A „Cora” helyi kiskereskedelmi vállalatba történt befektetés révén növekedett a verseny a hipermarket szegmensben, bővült az ellátási kapacitás, és javult a vezetői információs rendszer bizonyos esetekben.

Természeti erőforrások - A Banknak a Magyar Kőolaj- és Gázipari Társasággal (MOL) megvalósított több ügylete jelentős tudásátadást eredményezett vállalati szinten, és a környezetvédelmi standardok fejlődéséhez is hozzájárult. A Bank a MOL-nak nyújtott környezetvédelmi hiteléből származó **tanulság**, hogy a privatizált társaság már korán felismerte stratégiai elhelyezkedéséből adódó előnyeit és képes volt a belföldi és a regionális nyersanyagot magas minőségi színvonalú termékekkel alakítani, amelyek megfelelnek az európai követelményeknek.

Ipar – Az EBRD a társaságok széles skáláját tette a privatizációra alkalmassá a jobb vállalatirányítás, pénzügyi és operatív menedzsment révén. A Bank fokozatos visszavonulása jól jelzi a befektetési klíma javulását, ahol a kereskedelmi alapon történő finanszírozás egyre inkább elérhető. A Banknak a magyar járműipari társaság, a Rába privatizációjában való részvételéből származó **tanulság**, hogy a privatizációs struktúrát ebben az esetben úgy kellett volna kialakítani, hogy a stratégiai befektetők ellenőrzést gyakorolhassanak a társaság fölött. Ellenkező esetben a szerkezetátalakítási folyamat és az átalakulásra gyakorolt hatás célt tévesztenek.

Ingatlan & idegenforgalom – Egy szállodalánc privatizációját támogató, valamint új üzleti létesítmények finanszírozását jelentő néhány egyéb projekten kívül a Bank részvétele a budapesti West End City Centre projektben jelentős demonstrációs hatással bírt. A regionális befektetési alapok likviditást biztosítottak, és hozzájárultak a másodlagos ingatlanpiac fejlődéséhez.

Távközlés - Az átalakulásra jelentős hatást gyakorolt a Matáv, az állami távközlési társaság privatizációja, amelyben a Bank is részt vett. Ezen kívül a Bank hitelt nyújtott 2001-ben az „Invitel” számára. A Társaság mára a Matáv legerősebb versenytársa. Az Invitel projektből származó tanulság, hogy a fejlett távközlési szabályozási környezet ellenére a legfőbb szabályozási elemek érvényesítésében elszünetelt késedelmek lelassíthatják a piac bővülését, és hátráltathatják a versenyt, ennek eredményeként a korábbi monopólium jelentős piaci részesedést őriz meg a piac liberalizációját követően is.

Összességében a *vállalati* szektorban a Bank által az átalakulásra gyakorolt hatás *Mérsékelt-Jelentősnek* minősíthető.

1.3.3 *Infrastruktúra*

Energiahatékonyság – A három magyar ESCO finanszírozása összességében sikeres volt a piacra lépés és a figyelem felkeltése terén. Az 1999-ben létrehozott EBRD regionális Energiahatékonysági és Károsanyag-kibocsátást Csökkentő Alap (EEERF) azonban jelenleg hátrányt szenved, mivel nem sikerül a magyar Kormánnyal megállapodásra jutni a kibocsátási kvóták vásárlására irányuló tervezett ügyletről.

Önkormányzati és Környezetvédelmi Infrastruktúra – A Bank tőkebefektetése a budapesti szennyvíztársaságba know-how transzfert eredményezett, valamint elősegítette az új üzleti standardok bevezetését, nem teljesítette azonban a kezdeti várakozásokat az átalakulásra gyakorolt hatás tekintetében. A MOL-nak a víz és szennyvíztisztító tevékenységek kiszervezése érdekében nyújtott hitel jelentős demonstratív hatással bírt. A Budapesti Vízművek Projektből származó **tanulság**, hogy az átalakulásra gyakorolt hatás tekintetében nagyratörőbb célokat kellett volna megfogalmazni a szektorba történt korábbi bekapcsolódással együttesen.

Közlekedés - A Bank részvétele a szektorban jelentős, de vegyes eredményeket hozott. A közúti alágazatban például az M1-M15 autópálya projekt kereskedelmi szempontból elbukott, és negatív demonstratív hatást eredményezett. A későbbi befektetések figyelembe vették a tanulságokat, és rávilágítottak a közúti befektetések területén a PPP konstrukció alkalmazhatóságára. Az M5-ös koncessziós autópálya projektből származó **tanulság**, hogy az átalakuló országokban nehéz megbízható közlekedési-forgalmi előrejelzéseket készíteni. A kapcsolódó kockázatok miatt az állami támogatás vagy hozzájárulás valamilyen formája szükséges az ilyen projektek pénzügyi sikerének biztosításához. Az állam és a koncesszor közötti kockázatmegosztás és a díjfizetési megoldás az átalakított M5-ös projekten sikeresnek bizonyult, és ilyen módon alkalmazásra került az ország többi autópálya koncessziós projektjében is.

Összességében az *infrastruktúra* szektorra gyakorolt hatás *Mérsékeltnek* mondható.

1.4. **További tanulságok**

- A stratégiai befektetők nélküli társaságokba történő tőkebefektetések a minőséggyázkódás, a középtávú vállalati stratégiai és a jó vállalatirányítási struktúra függvényében eszközölhetők, vagy az ezekkel kapcsolatos változtatásokról a részvényesi megállapodásban kell megegyezni (BorsodChem, Rába).

- Az EU/EBRD támogatással kombinált kis- és középvállalati program segítséget nyújtott a lízingtársaságoknak abban, hogy megváltoztassák piaci magatartásukat a kis ügyfelek számára nyújtható eszközlízing vonatkozásában, és ezzel elősegítette, hogy további források álljanak rendelkezésre az ágazat finanszírozásához.
- Ugyanabban a szektorokban további projekteken való részvétel az aktív szektorpolitikai párbeszédekkel és a TC segítségnyújtással együttesen hozzájárulhat a kormányzati politika alakításához, és innovatív finanszírozási struktúrákat eredményezhet (M0, M1/15, M5, M6).

1.5. A jelenlegi portfólió pénzügyi teljesítménye

A Bank magyarországi portfóliója stabil. Az elmúlt két évben a magyarországi portfólió nagyon jó szinten stabilizálódott, az általános portfólió kockázati kategória 4,71 (szemben az előző országstratégia elfogadásának időpontjában jellemző 4,74-gyel). Ez tükrözi a bank portfóliókezelési /tisztítási erőfeszítéseit csakúgy, mint az elmúlt két évben aláírt tranzakciók minőségét.

1.6. Társfinanszírozás mozgósítása

A Bank magyarországi tevékenységének megkezdése óta 6,01 milliárd euró addicionális finanszírozást mozgósított. Az elmúlt két évben a mozgósítási ráta 4,25-ről 9,05-re növekedett, a növekedés kizárólag az M6-os autópálya refinanszírozási projektre jellemző magas mozgósítási rátából ered (15,09).

2. MŰKÖDÉSI KÖRNYEZET

2.1. Általános reformkörnyezet

2.1.1. Politikai környezet

A magyar politikai rendszer megőrizte általános stabilitását a 2006-os őszi zavargások jelentette komoly megrázkódtatás ellenére, amelyet Gyurcsány Ferenc miniszterelnök azon kijelentése váltott ki, hogy a kormányon lévő Magyar Szocialista Párt (MSZP) a 2006-os parlamenti választásokat megelőző gazdasági helyzettel kapcsolatban nem adott teljes körű tájékoztatást.

Az MSZP-vezette balközép koalíciós kormány, amely a 2006. áprilisában megtartott parlamenti választásokon egymást követően második alkalommal került hatalomra, mindaddig sikerrel ellenállt különböző nyomásoknak – a fent említett zavargások, a 2006. októberi önkormányzati választások az MSZP számára kedvezőtlen kimenetele (vereség az ellenzéki Fidesszel szemben), valamint a kormányzó koalíción belül újra és újra jelentkező megosztottság. A kormánykoalíció kész kitölteni hivatali idejét a 2010-es választásokig. A politikai erők egyensúlyának tesztje a 2009-es európai parlamenti választások lesznek.

A kormányt próbára teheti a 2008. tavaszi országos népszavazás is, amelyet 2007-ben az ellenzék kezdeményezett a Kormány legfőbb reformintézkedéseivel kapcsolatban, beleértve az egészségügyet és az oktatást. A legnagyobb ellenzéki párt, a Fidesz jelenlegi elsőprő támogatottságát igyekszik kihasználni. Noha a népszavazás negatív eredményt is hozhat, mivel az ellenzék által megfogalmazott népszavazási kérdések tulajdonképpen populisták (akarnak-e az állampolgárok tandíjat, illetve kórházi napidíjat fizetni), a Kormány álláspontja szerint a népszavazási vereség ugyan késleltetheti, de nem akadályozhatja meg a reformokat. A hatóságok szerint a Kormány közjogi értelemben nem lenne köteles lemondani az említett népszavazásban elszenvedett kudarc esetén.

2.1.2. Gazdasági fejlődés

Magyarország sikeresen vezette be az 1990-es évek elején a mélyreható átalakulásra irányuló reformintézkedéseket. Dinamikus vállalati és banki privatizációs folyamata, valamint a kedvező befektetési környezet jelentős külföldi működőtőke-befektetést vonzott az országba, beleértve a zöldmezős projekteket csakúgy, mint a meghatározó közműveket. Az 1990-es évek végére néhány erős hazai nagyvállalat jött létre, amelyek egyre inkább regionális szerepre törnek, miközben a növekvő kis- és középvállalati szektor továbbra is alultőkésített, és minden eddiginél nagyobb szüksége van az innovációra és az irányítási-vezetési ismeretek fejlesztésére.

Az elmúlt évet meghatározó strukturális reformok területén történt előrelépést a költségvetési kiadások és az államháztartási hiány csökkentésének sürgetése határozta meg. 2006-os újraválasztását követően Gyurcsány Ferenc miniszterelnök pénzügyi konszolidációs programot jelentett be, amely elsősorban adóemeléseken alapul. A reform 2006-ban kezdődött a közalkalmazottak fizetésének két évre történő

befagyasztásáról tett bejelentéssel és a gázártámogatások csökkentésével. A közvetlen adóemelésekre 2006. őszén került sor a dolgozói társadalombiztosítási járulékok, az áfa és a gazdasági vállalkozásokat érintő adók emelésével. Középtávon a társadalombiztosítási járulék és a gazdasági vállalkozásokat érintő adók lesznek az állami bevételi forrás legfőbb összetevői, ezektől várják 2008-ra a fiskális deficit csökkentésének több mint felét. Miközben ez tekinthető a hiány csökkentése irányába tett első lépésnek, széles körben elterjedt aggály, hogy ez a terv kedvezőtlenül érintheti az ország nemzetközi versenyképességét. Már az új adóemeléseket megelőzően is Magyarország rendelkezett az OECD országok között a legmagasabb, a munkabérekhez kapcsolódó, adó és járulékszinttel.

A Kormány ezt követően számos strukturális reformintézkedést fogalmazott meg, ezek célja a középtávú kiadáscsökkentés. Noha a nagymértékben felszabdalt helyi közigazgatás reformja késedelmet szenvedhet, mivel a törvénymódosításhoz a Parlament minősített többségének jóváhagyása szükséges, az egyéb intézkedések nagyobb sikerrel kecsegtetnek. A reformok bevezetése egyéb területeken a vényköteles gyógyszerek támogatásának csökkentésével, a megváltozott munkaképességűeknek járó juttatásokra való jogosultsági kritériumok szigorításával, a vizitdíj és a kórházi napidíj bevezetésével, valamint a kórházak számának csökkentésére tett intézkedésekkel kezdődött. A Kormány által meghatározott és részletes megvalósításra váró további strukturális reformintézkedések között szerepel az egészségbiztosítási rendszer reformja, a korai nyugdíj és a különleges nyugdíjszabályok módosítása, az adórendszer felülvizsgálata és a közoktatás és a felsőoktatás területén a teljesítmény alapú értékelési rendszer bevezetése. Mindazonáltal a költségvetési hiány és az adóterhek csökkentéséhez szükséges kiadáscsökkentés mértéke hosszú reform időszakot vetít előre, amelynek a 2010-es következő parlamenti választásokon is túl kell nyúlania.

2.1.3. Környezetvédelmi kérdések

- **Előrelépés a törvényi szabályozásban:** Magyarország csaknem teljes mértékben harmonizálta környezetvédelmi szabályozását az *Európai Unió joganyagával* a 2004. májusi csatlakozást megelőzően. Derogációra csak négy területen került sor:
 1. A nagy tüzelőberendezésekről szóló irányelv teljesítése, ami 2004 végére valósult meg.
 2. A veszélyes hulladékok elégetéséről szóló európai irányelv teljesítése, ami 2005 júniusára valósult meg.
 3. A csomagolóanyagok 50%-ának újrahasznosítását előíró irányelv teljesítése, ami 2005 végére valósult meg.
 4. A kommunális szennyvíztisztításról rendelkező irányelv teljesítése csak 2015 végére valósul meg.
- **Ózonvédelem:** Magyarország aláírta az ózonréteg védelméről szóló nemzetközi konvenciót és annak módosításait. Az ózont károsító anyagok teljes körű betiltására az Európai Unióhoz történt csatlakozást megelőzően került sor.
- **Klímaváltozás:** Magyarország 2005 júniusában elfogadott egy országos, az üvegházhatás kezelésére hivatott tervet, valamint a monitoring és engedélyezési

eljárások jogi kereteit. A klímaváltozásra vonatkozó új stratégia jelenleg készül, és várhatóan 2008 elején kerül elfogadásra.

- **A Nemzeti Környezetvédelmi Program 2003-2008** megvalósítása a terv szerint folyik.
- **A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Stratégia** a Parlament elé került, és várhatóan 2008 júniusáig kerül elfogadásra.
- **Energiapolitika:** a 2007-2020-as időszakra vonatkozó új energiapolitika jelenleg képezi eszmecserék tárgyát, 2008-ban kerülhet a Parlament elé jóváhagyásra.

2.1.4. Jogi reform

Az elmúlt évtizedben Magyarország jelentős reformokat hajtott végre a jogi szabályozási környezetben. Ennek megfelelően a jogrendszer komoly fejlődésen ment keresztül a nemzetközileg elfogadott szint irányába, és Magyarország a Bank működési területét jelentő országok között az egyik legfejlettebb a jogi átalakulás tekintetében.

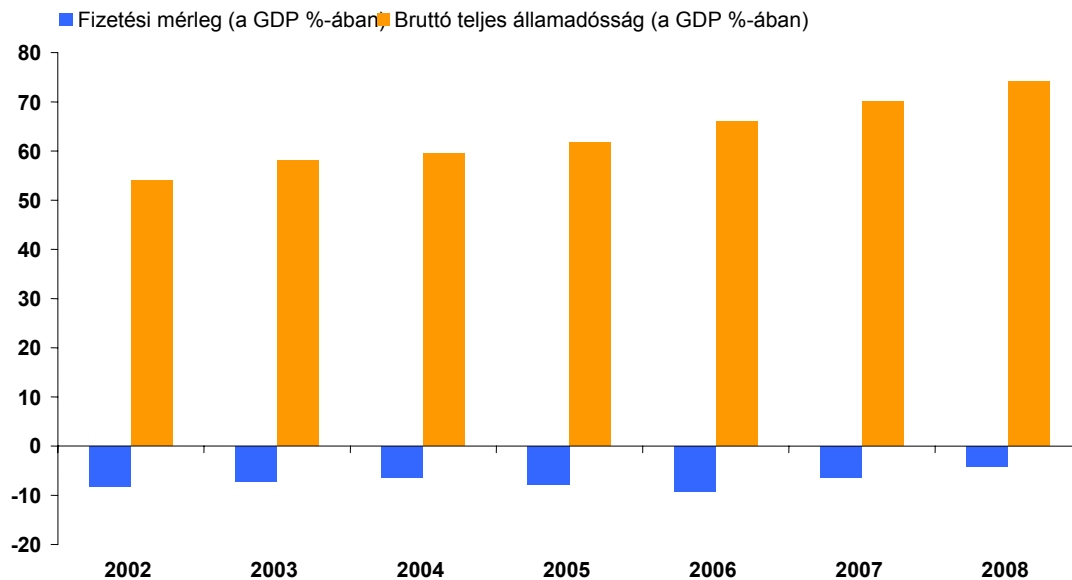
Magyarország törvényei megközelítik a nemzetközi standardokat, és a törvények végrehajtásához intézményi mechanizmusok kapcsolódnak. A biztosított ügyletekre és a vállalatirányításra vonatkozó szabályok különösen fejlett szinten állnak. További előrelépés szükséges azonban az üzleti környezet és a külföldi befektetések szempontjából elengedhetetlenül fontos területeken, különös tekintettel a csődtörvényre és a koncessziókra. A csődtörvény további fejlesztésére tett erőfeszítései keretében Magyarország javította a követelések minősítése és az ehhez kapcsolódó eljárások kereteit, és koherens módon szabályozta a harmadik személyek felszámolási eljárás során érvényes jogait. Ezen kívül az EBRD által a törvények hatékonyságáról végzett felmérések azt mutatják, hogy a kereskedelmi törvények olykor csorbát szenvednek, mivel nem mindig megfelelő az adminisztratív, illetve bírói támogatás.

2.2. Előrelépés az átalakulásban és a gazdaság válasza

2.2.1. A Bank tevékenységének makrogazdasági feltételei

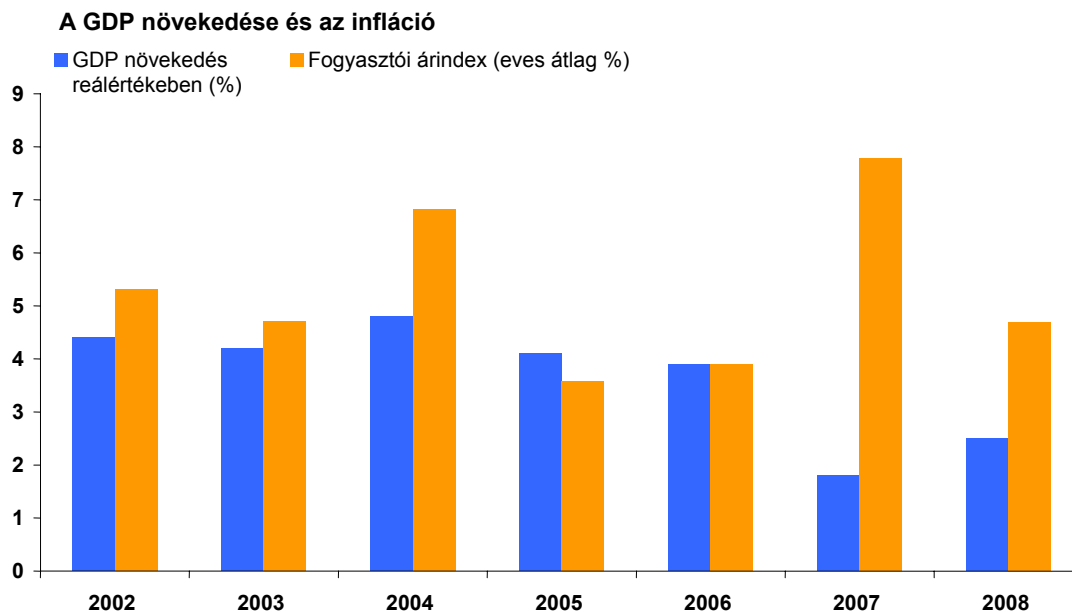
2005-ben az államháztartás hiánya elérte a GDP 7,8 százalékát, a helyzet 2006. első felében tovább romlott. Az államháztartás összeomlását a szigorú költségvetési megszorító intézkedések és az adóemelések bevezetésével sikerült elkerülni. Ennek eredményeként az éves költségvetési hiány becsült értéke a GDP 9,2 százaléka volt 2006-ban, és 2007-ben 5,7 százalékra csökkent. Mélyreható strukturális reformok szükségesek a kormányzati kiadások csökkentéséhez és a megnövekedett bevételi bázis megszilárdításához. Ennek érdekében a Kormány reformjavaslatot fogadott el a költségvetési gazdálkodás javításról. Ennek részét képezi a többéves költségvetési tervezés, valamint új költségvetési szabályok kidolgozása csakúgy, mint egy új költségvetést felügyelő intézmény létrehozása. A középtávú pénzügyi stratégia 2008-ra a hiány GDP-re vetített 4 százalékra, 2009-re 3,2 százalékra csökkentésével számol. A pénzügyi stratégia kiadási oldalán a az adminisztratív és társadalombiztosítási kiadások csökkentése, a vényköteles gyógyszereknek juttatott támogatások csökkentése, valamint a rokkantsági juttatások jogosultsági kritériumainak szigorítása szerepel.

Fizetési mérleg és államadósság

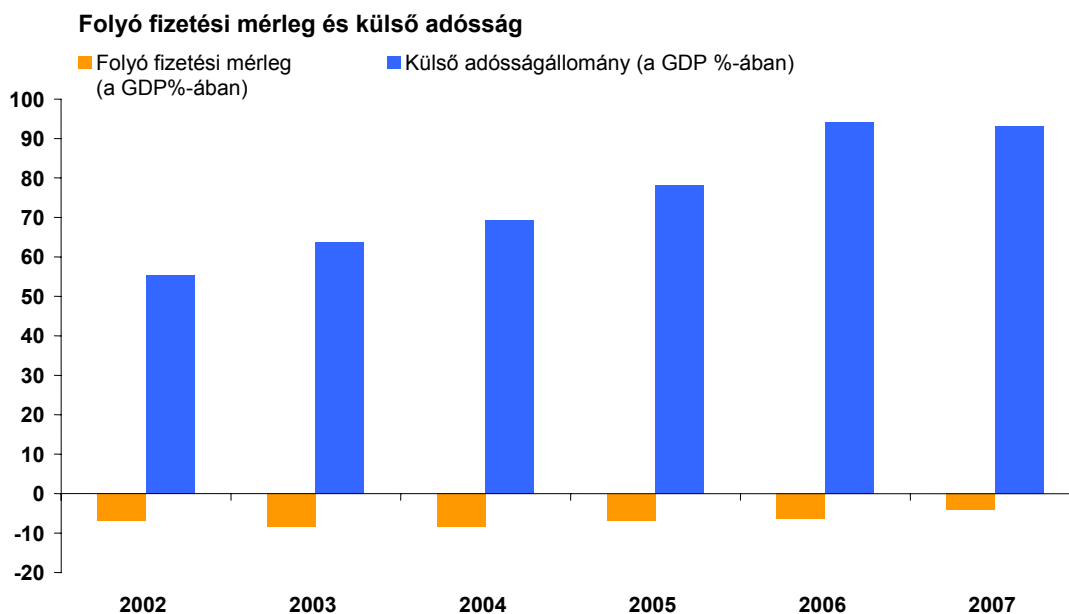
A GDP növekedése reálértékben 2006-ban becslések szerint 3,9 százalék volt, ami az szomszédos országokra jellemző érték alatt marad. A lakossági fogyasztás mértéke 2007 első felében visszaesett a magasabb adók, a szigorú monetáris politika és a 2006 nyarán bevezetett közüzemi díjemelések következményeként. A GDP növekedése 2007 harmadik negyedévében 0,9 százalékra esett vissza. A lassulás többek között a vállalati befektetések alacsony szintjének tudható, amely összefüggésben áll a Kormány stabilizációs intézkedéseivel is. Másfelől az ipari termelést az euró zónában növekvő kereslet ösztönözte, és az 2007 első tizenegy hónapjában az előző évhez képest mintegy 8,2 százalékkal bővült. Ennek eredményeként a gazdasági növekedés legfőbb mozgatórugója továbbra is az export volt. A 2007-re jellemző mintegy 1,8 százalékos viszonylag szerény növekedést követően a gazdasági bővülés a Kormány várakozása szerint mintegy 3 százalékra gyorsul 2008-ban.

2007 márciusában az infláció 9 százalékra emelkedett, az adóemeléseknek és áremeléseknek köszönhetően. Szeptemberben 6,4 százalékra csökkent, mielőtt decemberben a növekvő élelmiszer- és olajárak hatására újra emelkedni kezdett.

Az inflációs nyomás hatására a Magyar Nemzeti Bank a referencia kamatlábat 8 százalékra emelte 2006 októberében a 2006 júniusi 6,25 százalékról. Az inflációs nyomás enyhülésére válaszul a referencia kamatláb két lépésben, 2007 júniusban és szeptemberben 7,5 százalékra csökkent. A további csökkentésnek a fogyasztói árak negyedévi emelkedése szabott határt.

A folyó fizetési mérleg hiány 2005-ben a GDP 6,8 százalékát tette ki. 2006-ra ez a GDP mintegy 6,5 százalékára csökkent a külkereskedelmi hiány csökkenésének köszönhetően. 2006-ban az export 18 százalékkal növekedett, míg az import értéke csak 12,6 százalékkal nőtt. Ez a tendencia fennmaradt 2007-ben is, ami az áruk és szolgáltatások kereskedelmében többletet eredményezett az év első három negyedévében. A nettó külföldi működőtőke befektetések a GDP 2,7 százalékát tették ki 2006-ban. A külső adósság 2006-ban és 2007-ben jelentősen megemelkedett részben a portfólió befektetések kiáramlása miatt. Jelenleg a becslések szerint a GDP több, mint 90 százalékát képviselik.

Magyarország egy főre jutó GDP-je a vásárlóerő paritáson a kibővített EU (EU-25) átlagának 65 százaléka volt 2006-ban. Ez az észtországi (66 százalék), a cseh köztársasági (77 százalék) és a szlovéniai (85 százalék) szint alatt volt, felülmúlta azonban az Európai Unióhoz 2004. május 1-jével csatlakozott többi átalakuló gazdaságot. A regionális különbségek tekintetében az egy főre jutó GDP 2004-ben a fővárosi, közép-magyarországi régióban, az EU-25 átlag 101,6 százalékának felelt meg, a legszegényebb észak-alföldi régióban pedig az EU-25 átlagának csak mintegy 41,9 százalékát tette ki, ezzel a hatodik legszegényebb európai uniós régióvá sorolva azt.

2.2.2. Az átalakulásban elért sikerek és kihívások

Az 1990-es évek kezdete óta megtett jelentős előrelépés ellenére számos, az átalakulással kapcsolatos kihívás áll továbbra is Magyarország előtt.

Vállalati szektor

A hangsúly a szolgáltatásokon és az új technológiákon van: *A vállalati szektor jó általános versenyképessége ellenére további elmozdulás szükséges a szolgáltatások és az új technológiák irányába a fejlett piacgazdaságok színvonalának eléréséhez.*

A magyar vállalati szektor az EU-10 egyik legversenyképesebbje. A korai privatizáció és a jelentős mértékű külföldi befektetések hozzájárultak az ország rossz hatékonyságú, tervutasításos gazdaságának piaci alapú, export-orientált átalakításához, ami lehetővé teszi Magyarországot számára a változó környezethez történő rugalmas alkalmazkodást. Továbbra is szükséges azonban, hogy Magyarország határozottabban közeledjen a szolgáltatásalapú gazdasághoz és az ipari gyártóbázisának hangsúlyát a nagyobb hozzáadott értéket képviselő termékekre és új technológiákra helyezze. Ezen lépések szükségesek a hosszú távú versenyképesség és a fenntartható növekedés biztosításához a modern Európában.

Testre szabott finanszírozás a kis- és középvállalatoknak: *Továbbra is hiányosságok mutatkoznak a kis- és középvállalatok számára rendelkezésre álló finanszírozás területén, ahol is testre szabott pénzügyi eszközökre lehet szükség.*

A kis- és középvállalatok (SME) alkotják a magyar gazdaság gerincét, és kulcsszerepet játszanak munkaadóként, valamint a szolgáltatások nyújtásában, különösen az ország szegényebb vidékein. Méretükből és üzleti modelljükből adódóan a kis- és középvállalatok jutnak a legnehezebben külső finanszírozáshoz. Ennek ellenére a legtöbb kereskedelmi bank mára rendelkezik kifejezetten kis- és középvállalati részleggel. A Hitelgarancia nevű hitelgarancia ügynökség, amelynek tulajdonosai kereskedelmi bankok és az Állam, sikeresen nyújt segítséget a kis- és középvállalatoknak történő kereskedelmi bankok általi hitelezés bővítésében és a vállalatok banki hitelezésében, és folyamatosan növekszik. Számos nagymértékben támogatott mikrofinanszírozási program működik nehézkessé téve a kereskedelmi alapon történő mikrofinanszírozást, noha vannak hitelek és lízing konstrukciók a nemzetközi pénzintézetek által támogatott hitelkereteken belül. A kis- és középvállalatok rendelkezésére álló finanszírozás szűkössége elsősorban a réstermékeknél jelentkezik, illetve olyan területeken, ahol még mindig nem elegendő a kereskedelmi hitelezők jelenléte mint például kockázati tőke és egyéb nagy kockázatú termékek.

Pénzügyi szektor

Bankszektor: *A pénzügyi szektor szilárd, noha a törvényi szabályozás fejlesztésre szorul, és kifinomultabb pénzügyi konstrukciók szükségesek.*

A bankszektor privatizációja csaknem befejeződött, az állami tulajdonú bankok nem rendelkeznek komoly részesedéssel. A magánszektornak nyújtott belföldi hitel az ország GDP-jéhez viszonyítva regionális mércével mérve magas. Az alapvető szabályozási keretek kialakultak. A bankok száma stabil, ezek nagy része külföldi tulajdonban van, a legnagyobb bank, az OTP pedig stratégiai befektető nélkül terjesztette ki tevékenységét regionális szerepvállalásra. Noha a vállalati ügyfeleknek történő hitelezés jelenti a bankok portfóliójának legnagyobb részét, a lakossági hitelezés aránya gyorsan nő. Az új lakossági hitelek nagy része általában deviza alapú jelzálog hitel. A vállalati hitelek között növekvő mértékű az elmozdulás a kisebb vállalatok és a deviza alapú hitelezés irányába.

A szektor jelentős likviditása és az anyaintézmények részéről rendelkezésre álló finanszírozás mindeddig nem segítette elő az olyan innovatív pénzügyi konstrukciók kialakulását, amelyek széles körben használatosak a fejlett piacokon a meglévő kitétségek refinanszírozására. Az értékpapírosítás iránti érdeklődés például csak a legutóbbi hónapokban nőtt meg, és a kifinomultabb hedging konstrukciók és hitel derivatívák kialakítása még várat magára. Az új pénzügyi termékek és eszközök bevezetését a megfelelő szabályozási és felügyeleti keretek további fejlesztésének kell kísérnie, lehetővé téve ezzel a pénzügyi szektor számára az ilyen innovációk jelentette kihívások sikeres kezelését.

Nem banki pénzüzetek: *A biztosítási- és nyugdíjszektor növekszik, portfóliójukban azonban túlnyomó részt képviselnek az államkötvények.*

Noha a pénzügyi szektort továbbra is a kereskedelmi bankok uralják, a pénzügyi szektor teljes eszközállományában a nem banki pénzüzetek részesedése folyamatosan növekszik. A legtöbb magyar pénzügyi vállalkozás a lakossági gépjárművásárlás és gépjármű lízing finanszírozásában vesz részt. A biztosítási szektor nem életbiztosítási alágazatában a növekedés motorjai elsősorban a fogyasztási és lakáshitelek, valamint az ezekhez kapcsolódó biztosítási igények. A magánnyugdíj-alapok jelentősége növekszik, mivel továbbra is a magyar lakosság nyugdíj megtakarításainak egyre növekvő részét gyűjtik.

Mindazonáltal a biztosító társaságok és nyugdíjalapok befektetési portfóliójának összetétele továbbra is konzervatív más EU országokban található megfelelőikhez viszonyítva, túlnyomó részt képviselnek az államkötvények és az egyéb, fix jövedelmet biztosító eszközök. Ez legalábbis részben a vagyonkezelőkre jellemző konzervatív befektetési kultúrának tulajdonítható, valamint az alternatív befektetési eszközök hiányával magyarázható. A nyugdíjrendszer szintén finomhangolást igényel annak érdekében, hogy hatékonysága javuljon, és a járulékbefizetési folyamat fejlődhessen, a befektetések allokációja és a jövőbeni juttatás kifizetések kezelése érdekében.

Tőkepiacok: *A tőkepiacok fejlődése ellenére a rendelkezésre álló külső tőke továbbra is szűkös.*

Noha a magyar tőkepiacok az elmúlt években bővültek, EU-s mércével mérve továbbra is fejletlenek. A Budapesti Értéktőzsde továbbra sem jelent vonzó lehetőséget a magyar vállalatok számára. 2006-ban 6 társaság papírjait vezették ki a tőzsdéről részben felvásárlás eredményeként, miközben mindössze 3, viszonylag alultőkésített társaság értékpapírjait vitték újonnan a tőzsdére.

Magyarország rendelkezik az átalakuló gazdaságok között az egyik legfejlettebb magántőke alap ágazattal. A magántőke befektetések GDP-hez viszonyított aránya összemérhető az ausztriai szinttel, és meghaladja a görögországit. A belföldi befektetők jelentősége nő, noha ezek körében továbbra is meghatározó szerepet játszanak az állami szervezetek és a bankok (leginkább a Magyar Fejlesztési Bank).

Infrastruktúra és környezetvédelem

Energiaszektor: *Az energiabiztonság és az energiahatékonyság egyre fontosabb prioritások, miközben a verseny további erősödésére is szükség van.*

A központi, tervutasításos rendszer örökségeként, a diverzifikálatlan ellátási útvonalakhoz való történelmi ragaszkodásból adódóan, valamint a változó geopolitikai helyzet miatt az energiabiztonság kérdése egyre fontosabb helyen szerepel a közép-európai államok kormányainak napirendjén. Magyarországon intézkedéseket tesznek annak érdekében, hogy növeljék a természeti erőforrások ellátási biztonságát a megfelelő tároló létesítmények kialakításával, valamint az ellátási útvonalak lehetséges diverzifikálásával. Ezen intézkedések a piaci reformok

központi részét alkotják biztonságos ellátást eredményezve a versenyképesen működő magántársaságok számára.

A versenyképességre és az energiabiztonságra nehezedő növekvő nyomás az energiahatékonysági fejlesztések ösztönzésének és az energiaintenzitás csökkentésének szükségét vonja maga után a magyar gazdaságban. Az ESCO piac viszonylag fejlett, néhány kereskedelmi és lakossági energiahatékonysági projekt jellemzi. Magyarország ratifikálta a Kiotói Egyezményt és új európai uniós tagként tagja a Széndioxid Emissziós Kereskedelmi Rendszernek (ETS). A kormányhivatalok azonban nem sietnek a megújuló energiaprojektek értékelésével és jóváhagyásával, és a jóváhagyott feltételek gyakran nem esnek egybe a befektetők várakozásokkal. Ezen túlmenően további lépések szükségesek az energiahatékonyság fejlesztésének ösztönzése érdekében a háztartásokban, valamint a kisvállalatoknál, amelyek gyakran nincsenek tudatában ezen kérdéseknek és a finanszírozási lehetőségeknek.

A villamos energia szektorban jelentős a magánszektor részvétele az áramelosztásban és termelésben a stratégiai befektetők korai privatizációban való fellépésének köszönhetően. Jelentős igény mutatkozik ugyanakkor arra, hogy 2010 után új áramtermelő kapacitások kerüljenek üzembehelyezésre, mivel a jelenlegi termelő kapacitás nagy része a következő 5 évben eléri hasznos élettartama végét. A villamos energia piac liberalizációja 2003-ban kezdődött a rendszeres, kétévenként tartott, kereskedővállalatok és kereskedelmi felhasználók számára megrendezett villamosenergia-aukciókkal. A liberalizáció folyamatát azonban hátráltatják a technikai problémák és a a merev szabályozás, valamint az energiaszolgáltatók és termelők közötti elégtelen verseny. Konkrétan az MVM, amely Magyarország áramtermelő kapacitásának jelentős részét kezében tartja, korlátozni látszik az aukcióra bocsátott, szabad belföldi áramtermelő kapacitás mennyiségét.

Közlekedés: *A növekvő költségvetési nyomás a magánszektor nagyobb mértékű részvételét eredményezheti.*

Noha a magyar hatóságok nyitottabbnak bizonyultak a magánszektornak az útépitésben történő részvétele iránt a legtöbb közép-európai kormánytól, a PPP struktúrát csak kis számú projektre alkalmazták. Ezek között található az M1/M15 és az ennél sikeresebb M5-ös autópálya és az M6 I. fázisa. Mindeközben a legtöbb beruházást az Állami Autópályakezelő Társaság (ÁAK) valósítja meg. A növekvő költségvetési nyomás további átalakuláshoz vezethet az útépités és útfenntartás magyarországi gyakorlatában. A jelenlegi szerződésekre nyomás nehezedik annak érdekében, hogy az ország javuló kockázati minőségét tükröző, kedvezőbb kondíciójú refinanszírozásra kerüljön sor. Ezen kívül további PPP konstrukciók vannak kilátásban, és akár a magánszektor részvétele is elképzelhető az ÁAK-ban.

A vasúti szektor nyilvánvaló lemaradó a teljes reformfolyamatban, a várakozások szerint azonban 2008-ban felzárkózhat. Az operatív és a stratégiai funkciók elkülönültek, és az alapvető vasúti funkciók megoszlanak az egyes üzleti egységek között a MÁV-on belül. A MÁV Start a személyszállításért felelős üzemeltető külön társaságként 2007. július 1-én kezdte meg működését, mindaddig azonban nincs az állammal megkötött közszolgáltatói szerződése. A vágányokhoz való hozzáférés jogilag biztosított, a gyakorlatban azonban nem teljes mértékben működik. Az ágazatban korlátozott mértékű a magánszektor részvétele, noha a MÁV Cargo

privatizációja megkezdődött, és a várakozások szerint 2007-ben lezárul. A MÁV a magánszektor bevonását tervezi az ingatlangazdálkodási és vasútállomás átépítési tevékenységeibe.

A Budapest Airport, a budapesti repülőtér üzemeltető társaság privatizációja 2005-ben lezajlott, a MALÉV, a nemzeti légitársaság értékesítése 2007 tavaszán fejeződött be. Az átalakítás és az új beruházások jelentik a magántulajdonosok azonnali feladatait. A regionális repülőterek fejlesztése lassan zajlik, az állami támogatás szelektív módon történik, a magánszektor részvétele korlátozott mind a charter és a fapados járatok, mind pedig a légi teherszállítás területén.

Önkormányzati és környezetvédelmi infrastruktúra: *A magánszektor komoly szerepet játszhat a közszolgáltatások nyújtásában és az EU finanszírozású projekteken.*

A magyarországi önkormányzati szektor továbbra is szétdarabolt, és sok esetben szenved az adminisztratív kapacitás elmaradottságától. Noha több mint 3000 önkormányzat létezik Magyarországon, csak néhány nagyváros képes külső finanszírozást elfogadható feltételek mellett igénybe venni. Jelentős a magánszektor részvétele a vízszolgáltatásban, és kisebb mértékű a távfűtésben, elhanyagolható azonban a magánszektor jelenléte a tömegközlekedésben, a szennyvíz, valamint a szilárd hulladék kezelésében. Az önkormányzati finanszírozás intézményi keretei kialakultak, és a díjak nagyrészt tükrözik a költségeket, a bevétel alapú finanszírozás tekintetében azonban nagyon korlátozottak a tapasztalatok.

Az önkormányzati pénzügyekre nehezedő komoly költségvetési nyomás fényében egyre növekvő teret kap a magántőke a közszolgáltatások hatékony biztosításában. Már láthatók az egészségügyi létesítmények irányításában a magántőke megjelenésének első jelei. A magántársaságok bevonása az egyéb létesítmények irányításába, többek között a tömegközlekedés, a szennyvíztisztítás és az oktatás területén, további hatékonyságjavuláshoz és költségcsökkenéshez vezethet. Ahol társfinanszírozás nem áll rendelkezésre a központi költségvetésből, teret kap a magánszektor a PPP-k révén, az önkormányzati PPP projektek megvalósítása területén azonban kevés tapasztalattal rendelkezik mind a központi kormányzat, mind pedig a helyi önkormányzatok. Ezen kívül számos beruházás túlmutat egy-egy önkormányzaton, és nagy szükség lesz a regionális együttműködésre, ami meghaladja a többcélú társulások létrehozásának jelenlegi lehetőségeit.

3. Stratégiai orientációk

3.1. A Bank prioritásai a stratégia időszakára

3.1.1. A Bank prioritásai a stratégia időszakára

A Magyarország előtt álló további átalakulási kihívásokkal foglalkozó elemzés alapján a Bank figyelmét az alábbi területre fogja összpontosítani a stratégia időszakában:

- A magánszektor támogatása a közszolgáltatásokban való részvételben, többek között PPP projekteken keresztül az infrastruktúra területén, valamint a Kohéziós/Strukturális Alapokkal együttműködve.
- Befektetések ösztönzése az energiaellátás diverzifikálása, az energiahatékonyság és a megújuló energiák területén az energiabiztonság fokozása és az energiaintenzitás csökkentése, valamint a környezetvédelmi célkitűzések teljesítése érdekében.
- Magasabb kockázatot képviselő termékek, például tőke- és strukturált hitel nyújtása a helyi nagyvállalatoknak növekedésük finanszírozására. Különös figyelmet kapnak a helyi vállalatok határon túli terjeszkedésére irányuló befektetései.
- Részvétel új tőkepiaci termékek pénzintézetek általi bevezetésében és a kis- és középvállalatoknak finanszírozást biztosító innovatív termékek/pénzintézetek támogatása.
- A Bank portfóliójának aktív kezelése a magas minőségi színvonal fenntartása érdekében.

A jelen Stratégia megvalósítása a 2006-2010 közötti időszakra vonatkozó stratégiai irányelvekkel összhangban történik, amelyekről a megállapodás a felzárkózással kapcsolatban a CRR3-ban született.

3.2. Ágazati kihívások és a Bank célkitűzései

3.2.1. Vállalati szektor

Átalakulási Célok

A 2.2.2 fejezetben foglalt elemzés alapján a következő Átalakulási Célok vonatkoznak a vállalati szektorra:

- Magasabb hozzáadott értéket képviselő tevékenységek kialakítása a helyi vállalkozóknak, külföldi befektetőknek és a határokon átívelő együttműködéseknek nyújtott támogatás révén különösen az ország kevésbé fejlett térségeiben.
- Az igényekhez igazodó pénzügyi konstrukciók kialakítása a kis- és középvállalkozások számára.

Operatív prioritások

- Magasabb kockázatot jelentő termékek, mint például tőke- és mezzanin finanszírozás biztosítása a magánszektorban a helyi vállalkozásoknak csakúgy, mint az olyan határokon átvélő terjeszkedés finanszírozására, ahol a célt Kelet- és Délkelet-Európa országai jelentik.

3.2.2. Pénzügyi szektor

Átalakulási Célok

A 2.2.2. fejezetben foglalt elemzés alapján a pénzügyi szektorra az alábbi Átalakulási Célok érvényesek:

- A nem banki pénzügyi szektor megerősítésének, valamint az innovatív pénzügyi termékek bevezetésének elősegítése.
- A helyi vállalati szektor, különösen a közepes méretű vállalatok segítése a tőke, kvázi tőke és strukturált finanszírozási konstrukciókhoz való hozzáférésben.

Operatív prioritások

- Szelektív módon történő tőkeelkötelezés az új tőkealapok mellett közepes méretű vállalatokra, valamint a kis- és középvállalatokat megcélzó nem banki pénzügyi intézetekre koncentrálnak.
- A politikai párbeszéd folytatása az értékpapírosítási törvényi szabályozásról, valamint a tőkepiaci termékekkel kapcsolatos új tranzakciók kialakítása.

3.2.3. Infrastruktúra és környezetvédelmi szektor

Átalakulási Célok

A 2.2.2. fejezetben foglalt elemzés alapján az infrastruktúra és környezetvédelmi szektorra az alábbi Átalakulási Célok érvényesek:

- A vasúti ágazat átalakítása és hatékonyságának javítása.
- Az energiaellátás forrásainak diverzifikálása az elsődleges üzemanyagok és energiák piacain a verseny biztosítása érdekében.
- A villamosenergia-piacok további liberalizációja.
- Az energiahatékonyság növelése és megújuló energiaágazatok fejlesztése.
- Az önkormányzati szolgáltató társaságok kereskedelmi alapokra helyezése és a magánszektor részvételének kiterjesztése a közszolgáltatások nyújtásában.
- A magánszektor bevonása az európai uniós finanszírozással megvalósuló önkormányzati projektek tervezésébe és megvalósításába.

Operatív prioritások

- A magánszektor részvételének támogatása legalább két nagy infrastrukturális vagy önkormányzati szolgáltatási projekt finanszírozásában.
- Támogatás nyújtása legalább egy olyan nagy projekthez, amelynek célja az energiaellátás diverzifikálása és/vagy az energiapiacokat fenyegető, az energiaszolgáltatás zavaraiából adódó kockázat csökkentése.
- Energiahatékonysági hitelkeret kialakítása a lakossági, kis- és középvállalati, valamint önkormányzati szektorok számára.
- Legalább egy megújuló energia vagy kogenerációs projekt támogatása lehetőségek szerint a kibocsátási kvóták finanszírozásban történő felhasználásával.

3.3. A portfólió kezelésével kapcsolatos kihívások

A Bank portfólió kezelési tevékenységét úgy fogja alakítani, hogy a portfólió és a projekt monitoring jelenlegi magas színvonala fenntartható legyen.

4. Egyéb nemzetközi pénzüzetek és az Európai Unió

Magyarország számára az Európai Unió Strukturális és Kohéziós alapjaiból csaknem 25 28 milliárd euró összeget különített el a 2007-2013-as időszakra.

OP megnevezés	Alap	EU társfinanszírozás	Nemzeti hozzájárulás	Társfin. aránya	Teljes allokáció az OP-hoz	OP részesedése a teljes NSRF allokációból
Társadalmi megújulás OP	ESF	3,482,518,044	614,562,008	85%	4,097,080,052	13.97%
Államreform OP	ESF	146,570,507	25,865,384	85%	172,435,891	0.59%
Gazdaságfejlesztési OP	ERDF	2,495,769,115	440,429,844	85%	2,936,198,959	10.01%
Környezetvédelmi és Energia OP	ERDF + CF	4,178,846,341	737,443,472	85%	4,916,289,813	16.77%
Nyugat Pannon OP	ERDF	463,752,893	81,838,746	85%	545,591,639	1.86%
Dél-Alföldi OP	ERDF	748,714,608	132,126,107	85%	880,840,715	3.00%
Közép-Dunántúli OP	ERDF	507,919,836	89,632,912	85%	597,552,748	2.04%
Észak-Magyarországi OP	ERDF	903,723,589	159,480,633	85%	1,063,204,222	3.63%
Közlekedés OP	ERDF + CF	6,223,429,149	1,098,252,203	85%	7,321,681,352	24.97%
Társadalmi Infrastruktúra OP	ERDF	1,948,922,941	343,927,578	85%	2,292,850,519	7.82%
Észak-Alföldi OP	ERDF	975,070,186	172,071,209	85%	1,147,141,395	3.91%
Megvalósítási OP	CF	315,132,937	55,611,695	85%	370,744,632	1.26%
Dél-Dunántúli OP	ERDF	705,136,988	124,435,939	85%	829,572,927	2.83%
Elektronikus Közigazgatás OP	ERDF	358,445,113	63,255,020	85%	421,700,133	1.44%
Közép-Magyarországi OP	ERDF	1,467,196,353	258,917,003	85%	1,726,113,356	5.89%
Összesen NSRF 2007-2013	All Funds	24,921,148,600	4,397,849,753	85%	29,318,998,353	100.00%

Euróban (jelenlegi árakon számítva)

4.1. Európai Befektetési Bank (EIB)

1990 óta az EIB több mint 6,3 milliárd euró összegű hitelt nyújtott Magyarországon. A legutóbbi időszak projektjei között megtalálhatók a két kelet-magyarországi nagyvárost elkerülő utak építéséhez nyújtott hitelek, az M6-os koncessziós autópálya I. fázisának refinanszírozási projektje, az Európai Unió Kohéziós Alapjából 2007 és 2013 között támogatást élvező projekthez nyújtott társfinanszírozás a magyar állami hozzájárulás mellett; hosszú lejáratú hitelkeret a Magyar Fejlesztési Bank számára az önkormányzati és kis- és középvállalati környezetvédelmi és infrastrukturális projektek finanszírozására, a Magyar Telekom számára nyújtott hitel a szélessávú távközlési szolgáltatások fejlesztésére, valamint a helyi kereskedelmi bankoknak nyújtott globális hitelek a kis- és középvállalati, valamint önkormányzati projektekhez.

4.2. Nemzetközi Valuta Alap (IMF)

Magyarország 1982 óta a Nemzetközi Valuta Alap tagja. Az IMF-fel kötött legutóbbi standby megállapodás 1998-ban járt le. Az IMF évenkénti konzultációs látogatásokat tesz Magyarországon. A magyar gazdaságról szóló legutóbbi értékelése (IV. Cikk Konzultációk) 2007 júniusában látott napvilágot.

4.3. Világbank

Magyarország 1982 óta a Világbank tagja. A Világbank teljes magyarországi kötelezettségvállalása meghaladja a 4 milliárd US dollárt mintegy 40 ügyletben. 2005-2007 között egy új projekt került aláírásra 12,5 millió US dollár értékben, ami a Duna vízminőségét hivatott javítani. Magyarországon 2007. áprilisában került ki a Világbank fogadó országai közül.

4.4. Nemzetközi Pénzügyi Társaság (IFC)

Magyarország 1985 óta az IFC tagja. Az IFC 28 projektben mintegy 372 millió US dollár összeget fektetett be saját pénzeszközeiből, és 21 millió US dollárt szindikált formában. 2005-2007 között az IFC egy 125 millió US dollár összegű, helyi valutájú, 50%-os kockázatmegosztási konstrukciót írt alá az OTP-vel, a legnagyobb helyi kereskedelmi bankkal, ami a magyar állam által indított modernizációs program keretében megvalósuló iskolai energiahatékonyság fejlesztést hivatott finanszírozni.

1. SZ. FÜGGELÉK: AZ EBRD KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁSAI ÉVENTE

Év	Ügylet neve	Közvetlen/Regionális	Teljes projektérték	EBRD finanszírozás	Debt	Equity	Operation Stage
1991	Petőfi Nyomda Rt.	Közvetlen	5,1	5,1	5,1	0,0	Lezárult
1991	1		5,1	5,1	5,1	0,0	
1992	Magyar távközlési projekt	Közvetlen	215,5	33,6	33,6	0,0	Lezárult
1992	Westel Radiotelefon KFT	Közvetlen	8,2	8,2	8,2	0,0	Lezárult
1992	Fusion Befektetési Rt.. gyorsétermi lánc	Közvetlen	20,7	3,0	0,0	3,0	Lezárult
1992	General Motors	Közvetlen	82,1	30,7	30,7	0,0	Lezárult
1992	Budapestet elkerülő autópálya (MO) projekt	Közvetlen	108,8	21,0	21,0	0,0	Lezárult
1992	TVK/Columbian Tiszai Koromgyarto KFT	Közvetlen	46,0	7,4	7,4	0,0	Lezárult
1992	6		481,2	103,9	100,9	3,0	
1993	Kner Nyomda RT	Közvetlen	5,5	1,5	1,5	0,0	Lezárult
1993	Eurócorp	Közvetlen	2,6	0,1	0,0	0,1	Lezárult
1993	New Europe East Befektetési Alap	Regionális	23,0	4,9	0,0	4,9	Törlesztés alatt
1993	PCA-Budafok (Kartongyar) KFT	Közvetlen	13,4	3,3	3,3	0,0	Lezárult
1993	Magyar Külkereskedelmi Bank (MKB) - kötvénykibocsátás	Közvetlen	33,2	7,7	7,7	0,0	Lezárult
1993	Magyar Hotec (Formulae 1 Hotel), az RZB sor alatt	Közvetlen	1,7	0,9	0,9	0,0	Lezárult
1993	Dun & Bradstreet	Regionális	0,3	0,3	0,0	0,3	Lezárult
1993	ARP - Budapest Bank RT	Közvetlen	6,6	6,6	6,6	0,0	Lezárult
1993	ARP - Kereskedelmi (hitel és kereskedelmi Bank)	Közvetlen	33,6	33,6	33,6	0,0	Lezárult
1993	ARP - OTP (Országos Takarékpénztár)	Közvetlen	17,7	17,7	17,7	0,0	Lezárult
1993	Budapest tömegközlekedési rehabilitációs projekt	Közvetlen	85,4	45,4	45,4	0,0	Lezárult
1993	Goldsun	Közvetlen	4,1	4,1	4,1	0,0	Lezárult
1993	Magyar távközlési tőkebefektetés	Közvetlen	272,9	50,9	0,0	50,9	Lezárult
1993	Pannónia	Közvetlen	48,8	6,3	0,0	6,3	Lezárult
1993	EGIS Gyógyszergyár- részleges privatizáció	Közvetlen	37,8	37,8	0,0	37,8	Lezárult
1993	M1-M15 Autópálya Projekt	Közvetlen	249,7	72,2	68,2	4,0	Lezárult
1993	17		836,4	293,2	188,9	104,3	
1994	Budapesti Nagyban Piac	Közvetlen	19,7	4,4	4,4	0,0	Lezárult
1994	Framochem - Borsod Chem/SNPE	Közvetlen	5,1	0,6	0,6	0,0	Lezárult
1994	ARP - Magyar Hitel Bank	Közvetlen	9,2	9,2	9,2	0,0	Lezárult
1994	Magyar Külkereskedelmi Bank (MKB) - Privatizáció	Közvetlen	31,4	17,5	0,0	17,5	Lezárult
1994	Advent Private Equity Fund - Central Europe LP	Regionális	21,7	5,8	0,0	5,8	Törlesztés alatt
1994	OTP Bank	Közvetlen	10,7	10,7	10,7	0,0	Lezárult
1994	Central Business Center	Közvetlen	18,5	5,9	4,9	1,0	Lezárult
1994	MOL Rt: Zsana gáztároló projekt	Közvetlen	70,0	20,6	20,6	0,0	Lezárult
1994	8		186,3	74,6	50,2	24,3	
1995	Hungarian Capital Fund	Közvetlen	19,0	9,4	0,0	9,4	Lezárult
1995	Cofinec SA (Kner)	Közvetlen	10,1	4,2	0,0	4,2	Lezárult
1995	MBA hitelprojekt (garancia)	Regionális	1,2	0,4	0,4	0,0	Törlesztés alatt
1995	Graboplast tőkeemelés	Közvetlen	5,4	2,4	0,0	2,4	Lezárult
1995	East European Food Fund	Regionális	37,9	7,8	0,0	7,8	Folyósítás alatt
1995	Investel szindikált hitelkeret	Közvetlen	764,1	13,2	13,2	0,0	Lezárult
1995	ARP - Budapest Bank Rt- bővítés	Közvetlen	0,4	0,4	0,4	0,0	Lezárult
1995	M5 Koncessziós Autópálya B.O.T.	Közvetlen	310,7	61,0	61,0	0,0	Lezárult

1995	Budapest Bank Privatizáció (tpke)	Közvetlen	36,6	36,6	0,0	36,6	Lezárult
1995	Prometheus ESCO finanszírozás	Közvetlen	3,8	3,8	3,8	0,0	Lezárult
1995	Deltav Rt. - Magyar Regionális Távközlés	Közvetlen	153,6	23,5	21,6	1,9	Lezárult
1995	11		1,342,9	162,8	100,4	62,4	
1996	ARP - Kereskedelmi (bankbóvítés)	Közvetlen	30,9	30,9	30,9	0,0	Lezárult
1996	Borsod Chem Rt privatizáció	Közvetlen	14,8	14,8	0,0	14,8	Lezárult
1996	Digitel 2002 Rt	Közvetlen	95,1	15,3	13,9	1,4	Lezárult
1996	Szikra Lapnyomda Rt.	Közvetlen	10,9	6,1	4,1	2,0	Törlesztés alatt
1996	New Europe Insurance Ventures	Regionális	3,2	0,9	0,0	0,9	Törlesztés alatt
1996	OTP alárendelt hitel	Közvetlen	41,2	41,2	41,2	0,0	Folyósítás alatt
1996	Budapest Bank környezetvédelmi és energetikai hitelkeret	Közvetlen	26,8	9,3	9,3	0,0	Törlesztés alatt
1996	7		222,9	118,4	99,4	19,1	
1997	Winterthur MPF/CS L&P Penztárszolgáltató (tőke)	Közvetlen	8,5	4,5	0,0	4,5	Folyósítás alatt
1997	Hungarian Equity Partners	Közvetlen	19,7	9,3	0,0	9,3	Törlesztés alatt
1997	Rába Rt.	Közvetlen	69,2	9,6	0,0	9,6	Folyósítás alatt
1997	DBG Osteuerópa Holding GmbH	Regionális	7,1	2,6	0,0	2,6	Törlesztés alatt
1997	Prometheus II	Közvetlen	28,9	16,1	9,6	6,5	Törlesztés alatt
1997	Magyar Külkereskedelmi Bank (MKB) tőkeemelés	Közvetlen	65,4	11,5	0,0	11,5	Lezárult
1997	Kereskedelmi és Hitelbank Rt	Közvetlen	26,2	26,2	0,0	26,2	Lezárult
1997	Baring Communications Equity	Regionális	12,7	2,5	0,0	2,5	Törlesztés alatt
1997	Magyar kereskedelmi televízió	Közvetlen	52,4	12,2	12,2	0,0	Lezárult
1997	Advent Central & Eastern Europe II - Regionális alap	Regionális	16,5	5,8	0,0	5,8	Törlesztés alatt
1997	SRP – Magyar SRP - Ganz Gépgyár Holding Kft	Közvetlen	4,0	4,0	0,0	4,0	Lezárult
1997	Környezetvédelmi befektetési alap	Regionális	2,2	0,5	0,0	0,5	Folyósítás alatt
1997	12		313,0	104,9	21,8	83,1	
1998	Winterthur MPF/CS L&P Biztosító (tőke)	Közvetlen	10,1	4,9	0,0	4,9	Folyósítás alatt
1998	MAV – Vasúti kocsik modernizációs és marketing projekt	Közvetlen	220,0	40,0	40,0	0,0	Törlesztés alatt
1998	Innova/98 LP	Regionális	9,8	2,0	0,0	2,0	Törlesztés alatt
1998	MBA hitelprojekt II (garancia)	Regionális	0,2	0,0	0,0	0,0	Lezárult
1998	Budapesti szennyvízszolgáltató privatizációja	Közvetlen	38,3	11,9	11,9	0,0	Folyósítás alatt
1998	CGE MPF Budapesti szennyvízszolgáltató privatizációja	Közvetlen	38,3	11,9	11,9	0,0	Folyósítás alatt
1998	6		316,8	70,6	63,7	6,9	
1999	Info és Komm. Műszaki & Ipari Elektronikai Alap Kft.	Regionális	11,3	2,5	0,0	2,5	Folyósítás alatt
1999	AIG New Europe Fund	Regionális	40,5	7,1	0,0	7,1	Törlesztés alatt
1999	M1-M15 autópálya átalakított projekt	Közvetlen	204,8	65,8	65,8	0,0	Törlesztés alatt
1999	L&G ESCO Magyarország	Közvetlen	3,5	1,2	0,9	0,3	Lezárult
1999	OTP tőkebefektetés	Közvetlen	21,5	21,5	0,0	21,5	Törlesztés alatt
1999	Ózdi Acélművek Kft mini acélmű projekt	Közvetlen	19,9	10,2	10,2	0,0	Törlesztés alatt
1999	Honeywell ESCO Magyarország	Közvetlen	10,6	0,4	0,0	0,4	Folyósítás alatt
1999	Regionális/Magéntőke Alap - Trigránit	Regionális	37,5	6,8	0,0	6,8	Lezárult
1999	Energiahatékonysági és Kibocsátás Csökkentési Alap	Regionális	10,7	3,0	0,0	3,0	Folyósítás alatt
1999	Emerging Europe Capital Investors LDC	Regionális	20,4	5,5	0,0	5,5	Folyósítás alatt
1999	Budapesti Intermodális Logisztikai Központ-alap infrastruktúra	Közvetlen	18,1	4,7	4,7	0,0	Törlesztés alatt
1999	11		398,8	128,8	81,6	47,1	
2000	Argus Capital Partners	Regionális	48,7	11,7	0,0	11,7	Törlesztés alatt

2000	Heitman Central Europe Property Partners Fund	Regionális	37,8	9,3	0,0	9,3	Törlesztés alatt
2000	Winterthur MPF/CS L&P Biztosító- első tőkeemelés	Közvetlen	6,0	2,1	0,0	2,1	Folyósítás alatt
2000	Winterthur MPF/CS L&P Pénztárszolgáltató tőkeemelés	Közvetlen	4,2	1,5	0,0	1,5	Folyósítás alatt
2000	4		96,7	24,6	0,0	24,6	
2001	Regionális/Magántőke alap- Trigránit II	Regionális	2,3	0,8	0,0	0,8	Törlesztés alatt
2001	EU/EBRD I. fázis - Euroventures Danube BV	Regionális	15,0	3,0	0,0	3,0	Folyósítás alatt
2001	DVI, Inc. (hitel)	Regionális	4,3	1,1	1,1	0,0	Lezárult
2001	Innova/3	Regionális	37,7	4,5	0,0	4,5	Törlesztés alatt
2001	Winterthur MPF/CS L&P Biztosító - második tőkeemelés	Közvetlen	9,6	3,3	0,0	3,3	Folyósítás alatt
2001	Raiffeisen EU Bővítési Alap	Regionális	9,2	4,7	0,0	4,7	Törlesztés alatt
2001	Viking River Cruises	Regionális	5,8	5,8	5,8	0,0	Törlesztés alatt
2001	Invitel	Közvetlen	268,2	47,4	47,4	0,0	Lezárult
2001	Tecnicredito Magyarország (szindikált hitel)	Közvetlen	25,0	10,0	10,0	0,0	Törlesztés alatt
2001	EU/EBRD II. fázis - meghosszabbítás- Volksbank Magyarország	Közvetlen	10,2	10,2	10,2	0,0	Folyósítás alatt
2001	10		387,1	90,8	74,5	16,3	
2002	Accession Mezzanine Capital LP	Regionális	16,6	7,8	0,0	7,8	Törlesztés alatt
2002	Winterthur MPF/CS L&P Biztosító – harmadik tőkeemelés	Közvetlen	7,8	2,5	0,0	2,5	Folyósítás alatt
2002	Parmalat MPF – Magyarország	Közvetlen	27,7	9,0	0,0	9,0	Folyósítás alatt
2002	Heitman Central Europe Property Partners Fund II	Regionális	28,7	8,8	0,0	8,8	Törlesztés alatt
2002	4		80,8	28,1	0,0	28,1	
2003	DBG Osteuropa Holding II	Regionális	21,8	6,6	0,0	6,6	Folyósítás alatt
2003	ORCO APARTHOTELS	Regionális	16,3	1,7	0,0	1,7	Folyósítás alatt
2003	MOL - Duna WWTP kiszervezési projekt	Közvetlen	39,0	12,3	12,3	0,0	Lezárult
2003	Dalkia Prometheus III	Közvetlen	3,0	0,6	0,0	0,6	Folyósítás alatt
2003	Winterthur MPF/CS L&P Biztosító – negyedik tőkeemelés	Közvetlen	5,4	1,9	0,0	1,9	Folyósítás alatt
2003	Winterthur MPF/CS L&P pénztárszolgáltató- második tőkeemelés	Közvetlen	2,4	0,8	0,0	0,8	Folyósítás alatt
2003	Internet Framework - Laserbit	Közvetlen	5,9	1,7	0,0	1,7	Lezárult
2003	EU/EBRD II. fázis meghosszabbítás ext. - MKB Eurofizing	Közvetlen	9,8	9,8	9,8	0,0	Folyósítás alatt
2003	MOL környezetvédelmi hitel	Közvetlen	750,0	150,0	150,0	0,0	Folyósítás alatt
2003	Volksbank FW - Volksbank Magyarország alárendelt hitel	Közvetlen	10,0	10,0	10,0	0,0	Folyósítás alatt
2003	Cora – Magyarország	Közvetlen	274,0	55,0	55,0	0,0	Törlesztés alatt
2003	EU/EBRD 4. hosszabbítás - Volksbank Magyarország II	Közvetlen	5,0	5,0	5,0	0,0	Folyósítás alatt
2003	Euroventures Magyarország III	Közvetlen	46,0	10,0	0,0	10,0	Folyósítás alatt
2003	TUI előlegfizetések	Regionális	2,0	2,0	2,0	0,0	Lezárult
2003	EU/EBRD 3. hosszabbítás- Budapest Lízing	Közvetlen	20,0	20,0	20,0	0,0	Folyósítás alatt
2003	15		1,210,6	287,4	264,2	23,3	
2004	Lengyel Vállalkozói Alap V.	Regionális	1,4	1,4	0,0	1,4	Törlesztés alatt
2004	EU/EBRD 4. hosszabbítás- CIB Lízing	Közvetlen	10,0	10,0	10,0	0,0	Folyósítás alatt
2004	Csatlakozási Alap	Regionális	60,0	15,0	0,0	15,0	Folyósítás alatt
2004	Magyarország M5 refinanszírozás	Közvetlen	221,3	67,5	67,5	0,0	Lezárult
2004	Trigránit III	Regionális	45,5	10,0	0,0	10,0	Törlesztés alatt
2004	Advent Central & Eastern Europe Successor Fund	Regionális	33,0	5,0	0,0	5,0	Folyósítás alatt
2004	Prometheus IV.	Közvetlen	15,0	3,0	0,0	3,0	Folyósítás alatt
2004	M5 II. fázis	Közvetlen	750,0	100,0	100,0	0,0	Törlesztés alatt

2004	Európolis II.	Regionális	15,0	3,8	2,8	1,0	Folyósítás alatt
2004	UNIQA Biztosító Rt. (Magyarország)	Közvetlen	11,0	11,0	0,0	11,0	Folyósítás alatt
2004	EU/EBRD 5. hosszabbítás- SG berendezés finanszírozás, Magyarország	Közvetlen	10,0	10,0	10,0	0,0	Folyósítás alatt
2004	EU/EBRD 5. hosszabbítás - HVB Lízing Magyarország	Közvetlen	10,0	10,0	10,0	0,0	Folyósítás alatt
2004	12		1,182,2	246,7	200,3	46,4	
2005	EU/EBRD 4. hosszabbítás - Merkantil	Közvetlen	10,0	10,0	10,0	0,0	Aláírva
2005	EU/EBRD 6. hosszabbítás- CIB Lízing II	Közvetlen	3,0	3,0	3,0	0,0	Aláírva
2005	Winterthur MPF/CSL&P pénztárszolgáltató 3. tőkeemelés.	Közvetlen	3,7	1,3	0,0	1,3	Folyósítás alatt
2005	EU/EBRD 6. hosszabbítás - Budapest Lízing II	Közvetlen	5,0	5,0	5,0	0,0	Aláírva
2005	Eurventures III	Közvetlen	46,0	5,0	0,0	5,0	Aláírva
2005	M6-os autópálya	Közvetlen	410,9	32,0	32,0	0,0	Folyósítás alatt
2005	Emerging Europe Convergence Fund II	Regionális	60,0	3,6	0,0	3,6	Folyósítás alatt
2005	EU/EBRD Deutsche Leasing	Közvetlen	10,0	10,0	10,0	0,0	Folyósítás alatt
2005	Orco Aparthotels	Regionális	133,2	0,5	0,0	0,5	Disrbusing
2005	Southeast Europea Equity Fund II	Regionális	20,0	4,2	0,0	4,2	Folyósítás alatt
2005	Argus Capital Partners	Regionális	20,0	6,0	0,0	6,0	Folyósítás alatt
2005	Connex Equity Investment	Regionális	196,3	17,8	0,0	17,8	Folyósítás alatt
2005	SG AM Eastern Europe	Regionális	54,0	3,0	0,0	3,0	Folyósítás alatt
2005	14		972,1	101,4	60,0	41,4	
2006	M6 Motorway Refinancing	Közvetlen	483,0	32,0	32,0	0,0	Folyósítás alatt
2006	EU/EBRD Budapest Leasing - Rural	Közvetlen	5,0	5,0	5,0	0,0	Folyósítás alatt
2006	GED Eastern Fund II	Regionális	20,0	2,0	0,0	2,0	Folyósítás alatt
2006	Alpha CEE II	Regionális	50,0	7,5	0,0	7,5	Folyósítás alatt
2006	AIG New Europe Fund II	Regionális	50,0	4,0	0,0	4,0	Folyósítás alatt
2006	5		608,0	50,5	37,0	13,5	
2007	EU/EBRD SG Equipment Finance - Rural	Közvetlen	5,0	5,0	5,0	0,0	Folyósítás alatt
2007	Hospinvest	Közvetlen	4,0	4,0	0,0	4,0	Folyósítás alatt
2007	Veolia Voda Equity Investment	Regionális	105,0	8,4	0,0	8,4	Folyósítás alatt
2007	Royalton Partners II	Regionális	50,0	5,0	0,0	5,0	Folyósítás alatt
2007	AIG New Europe Fund II	Regionális	50,0	1,0	0,0	1,0	Folyósítás alatt
2007	Syntaxis Mezzanine Fund	Regionális	26,0	2,5	0,0	2,5	Folyósítás alatt
2007	Accession Mezzanine Capital II	Regionális	200,0	6,0	0,0	6,0	Folyósítás alatt
2007	Wintherthur/AXA MPF	Direct	4,3	4,3	0,0	4,3	Folyósítás alatt
31/10/2007	8		444,3	36,2	5,0	31,2	

2. SZ. FÜGGELÉK: NETTÓ KUMULATÍV ÜZLET IPARÁGANKÉNT¹

Ágazati üzleti csoport (SIC)	Ágazati team (SIC)	EBRD finanszírozás	Kötelezettségvállalás mértéke
Energia		170,0	9%
	Villamosenergia	3,0	0%
	Természeti erőforrások	167,0	9%
Pénzüintézetek		580,0	32%
	Banki tőke	114,0	6%
	Banki hitel	176,0	10%
	Tőkealapok	144,0	8%
	Nem banki pénzüintézetek	147,0	8%
Infrastruktúra		616,0	33%
	Önkormányzati és környezetvédelmi infrastruktúra	124,0	7%
	Közlekedés	491,0	27%
Vállalati szektor		475,0	26%
	Agrárszektor	68,0	4%
	Általános ipar	142,0	8%
	Ingatlan és idegenforgalom	63,0	3%
	Távközlés, informatika és média	203	11%
MAGYARORSZÁG ÖSSZESEN		1.841	100%

¹ 2007 December 31-i állapot

3. SZ. FÜGGELÉK: ELŐKÉSZÍTÉS ALATT ÁLLÓ PROJEKTEK

(millió euróban, 2007. október 31-i állás szerint)

	Végső felülvizsgálat	Igazgatósági jóváhagyás	Folyamatban*	Ügyletek száma
MAGYARORSZÁG	0,0	17,0	391,5	7,0*
HITEL	0,0	17,0	366,3	6,0
TŐKE	0,0	0,0	25,2	1,0
MAGÁN	0,0	17,0	391,5	7,0
ÁLLAMI	0,0	0,0	0,0	0,0
Nem-szuverén	0,0	17,0	391,5	7,0
Szuverén	0,0	0,0	0,0	0,0
Természeti erőforrások	0,0	0,0	159,5	2,0
Villamosáram és energia	0,0	0,0	40,0	1,0
Energia	0,0	0,0	199,5	3,0
Bankhitel	0,0	0,0	100,0	1,0**
Banki tőke	0,0	0,0	0,0	0,0
Tőkealapok	0,0	0,0	0,0	0,0
Nem banki pénzüintézetek	0,0	17,0	17,0	1,0
Pénzüintézetek	0,0	17,0	117,0	2,0
Önkormányzati és körny. Infrastr.	0,0	0,0	0,0	0,0
Közlekedés	0,0	0,0	50,0	1,0
Infrastruktúra	0,0	0,0	50,0	1,0
Mezőgazdaság	0,0	0,0	0,0	0,0
Általános ipar	0,0	0,0	0,0	0,0
Ingyatlan és idegenforgalom	0,0	0,0	0,0	0,0
Távközlés, informatika és média	0,0	0,0	0,0	0,0
Szakosodott iparágak	0,0	0,0	0,0	0,0

* Tartalmazza a Konceptióértékelésen túljutott projekteket

** Energiahatékonysági hitelkeretek/kockázatmegosztási keretkonstrukció

4. SZ. FÜGGELÉK: KIVÁLASZTOTT GAZDASÁGI MUTATÓK

Magyarország	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
							<i>Előrejelzés</i>	<i>Előrejelzés</i>
Kihelyezés és költségek	<i>(Percentage change in real terms)</i>							
GDP	4.1	4.4	4.2	4.8	4.1	3.9	1.8	2.7
Lakossági fogyasztás	5.7	9.8	7.8	3.2	3.8	1.2	-2.7	1.0
Közületi fogyasztás	1.6	5.5	5.3	0.0	0.2	-5.5	-3.6	0.4
Bruttó állóteke befektetés	5.1	10.1	2.1	7.7	5.6	-1.8	1.0	5.8
Áruk és szolgáltatások exportja	8.1	3.9	6.2	15.7	11.6	18.0	13.6	9.8
Áruk és szolgáltatások importja	5.3	6.8	9.3	14.1	6.8	12.6	12.2	9.0
Bruttó ipari termelés	0.4	1.8	5.9	3.9	4.3	8.6	8.6	5.6
Bruttó mezőgazdasági termelés	16.5	-9.8	-0.7	54.4	-2.4	-6.1	na	na
Foglalkoztatás	<i>(Százalékban)</i>							
Munkaerő (éves átlag)	-0.4	0.2	1.4	0.1	1.3	1.1	na	na
Foglalkoztatottság (éves átlag) ¹	0.3	0.1	1.3	-0.6	0.0	0.7	na	na
Munkanélküliség (év végi)	5.7	5.8	5.9	6.3	7.3	7.5	7.1	7.0
Árak és munkabérek	<i>(Százalékban)</i>							
Fogyasztói ár (éves átlag)	9.2	5.3	4.7	6.8	3.6	3.9	8.0	5.0
Fogyasztói ár (év végi)	6.8	4.8	5.7	5.5	3.3	6.6	7.4	4.0
Termelői ár (éves átlag)	5.2	-1.8	2.4	3.5	4.3	6.5	0.8	4.0
Termelői ár (év végi)	-0.4	-1.3	6.2	1.6	4.5	4.5	0.5	na
Bruttó havi átlagos gazdasági nyereség (éves átlag)	18.2	18.3	12.0	6.0	8.8	8.1	7.7	na
Kormányzati szektor	<i>(A GDP százalékában)</i>							
Általános kormányzati mérleg ²	-3.5	-8.2	-7.2	-6.4	-7.8	-9.2	-5.7	-4.1
Általános kormányzati költség	47.4	51.2	49.1	48.9	50.0	53.0	na	na
Általános kormányzati adósság	50.7	54.0	58.0	59.4	61.7	66.0	na	na
Monetáris szektor	<i>(Százalékban)</i>							
Tágan értelmezett pénz (M2, év végi)	16.8	13.8	13.6	9.9	13.0	11.9	5.8	na
Hazai hitel (év végi)	4.7	15.3	19.8	11.9	23.4	15.9	8.8	na
Tágan értelmezett pénz (M2, év végi)	43.4	43.9	45.3	45.5	48.4	50.6	49.9	na
Kamat és devizaárfolyam	<i>(Százalék/év, év végi)</i>							
Refinanszírozási érték	9.8	8.5	12.5	9.5	6.0	8.0	7.5	na
Bankközi kamatárfolyam (30 napos lejáratú)	10.0	8.9	12.2	9.7	6.1	8.1	7.5	na
Betéti kamatláb súlyozott átlag (fix, éven belüli)	9.4	7.4	8.7	9.1	5.2	7.4	na	na
Lombardkamat súlyozott átlag (éven belüli lejáratú)	12.0	9.7	11.2	11.0	7.4	9.2	na	na
Devizaárfolyam (év végi)	279.0	225.2	207.9	180.3	213.6	191.6	172.6	na
Devizaárfolyam (éves átlag)	286.5	257.9	224.3	202.7	199.6	210.4	183.8	na
Külföldi szektor	<i>(Millió USA dollár)</i>							
Folyószámla 3	-3,201.1	-4,643.2	-7,205.2	-8,761.4	-8,128.1	-6,527.63	-7,380.0	-5,800.0
Kereskedelmi mérleg 3	-2,233.7	-2,075.6	-3,271.2	-3,081.5	-1,960.9	-524.11	1,100.0	2,000.0
Áru export 3	31,054.4	34,684.1	43,324.6	56,720.3	63,071.4	73,374.36	na	na
Áru import 3	33,288.1	36,759.7	46,595.8	59,801.8	65,032.3	73,898.47	na	na
Külföldi közvetlen beruházás, nettó 3	3,573.0	2,721.8	478.8	3,541.9	5,412.1	3054.54	3,000.0	na
Bruttó tartalék, arany kivételével (év végi)	10,738.2	10,359.0	12,748.7	15,920.0	18,552.3	21,528	23,968.0	na
Külföldi adósság állomány	33,951.4	36,863.2	53,767.5	70,871.9	86,400.8	105,384.65	135,000.0	na
Bruttó tartalék, arany kivételével (év végi)	3.3	2.9	2.7	2.7	2.9	3.0	na	na
Kölcsönszolgáltat 4	14.5	13.7	14.2	15.1	16.0	13.0	na	na
Fellegvzési adatok	<i>(Millió)</i>							
Népesség (év végi, millió)	10.2	10.1	10.1	10.1	10.1	10.1	10.1	na
GDP (milliárd forintban)	15,274.9	17,203.7	18,935.7	20,712.3	22,026.8	23,561.5	25,272.0	25,540.0
GDP/fő (USA dollárban)	5,238.0	6,577.6	8,344.3	10,116.8	10,948.9	11,127.8	14,390.0	na
Ipari részvények GDP-ben (százalékban)	26.6	26.1	26.7	26.5	26.6	23.0	na	na
Mezőgazdasági részvények GDP-ben (százalékban)	5.0	4.4	4.2	6.1	5.8	5.4	na	na
Folyószámla/GDP (százalékban)	-6.0	-7.0	-8.5	-8.6	-6.8	-6.5	-5.2	-4.0
Külföldi adósság – tartalék (USA dollárban, millió)	23,213.2	26,524.1	41,018.7	54,951.8	67,848.5	83,856.3	111,032.0	na
Külföldi adósság/GDP (százalékban)	63.7	55.3	63.7	69.4	78.3	94.1	96.0	na
Külföldi adósság/árúk és szolgáltatások exportja (százalékban)	89.1	87.7	103.1	104.8	114.3	121.4	na	na

1 Munkaügyi felmérések alapján

2 1999-es adatok Eurostat módszertan (ESA95) alapján, kivéve a nyugdíjreform költségeinek részét. Korábbi adatok a helyi statisztikák és irányzatok alapján készültek

3 Fizetési mérlegek alapján

4 Kivéve vállalaton belüli hitelek

**5. SZ. FÜGGELÉK: AZ ÁTALAKULÁS KIHÍVÁSAINAK 2005-ÖS
ÉRTÉKELÉSÉBŐL SZÁRMAZÓ MINŐSÍTÉSEK**

MAGYAROR SZÁG	Struktúra	Intézmények	Hatás	Megjegyzések
Agrárszektor	<i>Kicsi</i>	<i>Kicsi</i>	<i>Kicsi</i>	Rosszul működő földpiac. A mezőgazdasági feldolgozóknak tovább kell javítaniuk hatékonyságukat és színvonalukat. Fejlesztendő a forgalmazás és a nyomon követhetőség. A mezőgazdaság megfelelő finanszírozási rendszere lassan fejlődik (beleértve a raktárbizonylat és biztosítási megoldásokat is).
Bankszektor	<i>Elhanyagolható</i>	<i>Kicsi</i>	<i>Elhanyagolható</i>	Kialakultak a szabályozási keretek. A bankok száma stabil és nagyobb részük külföldi tulajdonú. A magánszektorban nyújtott belföldi hitelek aránya (a GDP százalékában) a régióban magas. A bankrendszer hatékonyan közvetít.
Energiahatékonyság	<i>Kicsi</i>	<i>Közepes</i>	<i>Kicsi</i>	Az energiaszolgáltatás (ESCO) piac a régió egyik legfejlettebbje. A jogi kereteket az energiahatékonysági törvény szabályozza. Magyarország ratifikálta a Kyotói Egyezményt és tagja az EU ETS-nek.
Általános ipar	<i>Elhanyagolható</i>	<i>Elhanyagolható</i>	<i>Kicsi</i>	Az ország vezető szerepet játszik a régióban az ipari reformok területén. Fejlesztendő a munkaerőpiaci részvétel és csökkenteni kell az állam beavatkozását a gazdaságba, de hasonló problémák jellemzőek a többi piacgazdaságban is. További kihívást jelent a vállalati szerkezetátalakítás befejezése és a helyi vállalkozások terjeszkedése.
Önkormányzati és környezetvédelmi infrastruktúra	<i>Kicsi</i>	<i>Közepes</i>	<i>Kicsi</i>	Jelentős a magánszektor részvétele a vízszolgáltatásban és kisebb mértékben a távfűtésben, de elhanyagolható a tömegközlekedésben. Az önkormányzati finanszírozás intézményi keretei kialakultak, a díjak tükrözik a költségeket, a bevétel alapú finanszírozással kapcsolatban korlátozottak a tapasztalatok.
Mikro, kis- és középvállalatok	<i>Közepes</i>	<i>Kicsi</i>	<i>Közepes</i>	A vállalkozás beindítása költséges. Hitelnyilvántartás létezik, a fedezeti és csődtörvények támogatják a mikro-, kis- és középvállalati hitelezést. A fedezet bejegyzése mérsékelt költséggel jár. A legtöbb kereskedelmi bank mára rendelkezik kifejezett kis- és középvállalati osztállyal és a vállalkozásoknak nyújtott bankhitelek nőnek. Számos nagymértékben támogatott mikrofinanszírozási program létezik, gyakorlatilag ellehetetlenítve a kereskedelmi alapú mikrofinanszírozás kialakulását.
Természeti erőforrások	<i>Kicsi</i>	<i>Kicsi</i>	<i>Kicsi</i>	A MOL nemzetközi minőségű kőolaj- és gáztársasággá vált, továbbra is vertikálisan integrált, de megvált a nem az alaptervekenységhez tartozó eszközeitől. További környezetvédelmi fejlesztések szükségesek a létesítmények fejlesztése érdekében. Egyébként az árreform, az irányítás és a szabályozási keretek szilárdak.
Nem banki pénzügyintézetek	<i>Elhanyagolható</i>	<i>Kicsi</i>	<i>Kicsi</i>	Az értékpapír és biztosítási piaci törvényi/szabályozási keretek majdnem megfelelnek az IOSCO/ IAIS szabványoknak. A tőkepiacok viszonylag fejlettek, ami a rendelkezésre álló pénzügyi konstrukciókat illeti, noha a részvénytőkepiaci kapitalizáció az évek során csökkent. A biztosítás elterjedtsége viszonylag alacsony. Léteznek kötelező és önkéntes, magánirányítású nyugdíjpénztárak. Virágzik a lízing és a fogyasztói finanszírozás.
Energia	<i>Kicsi</i>	<i>Kicsi</i>	<i>Kicsi</i>	Az ágazat nem teljes mértékben átengedett, de jelentős PSP figyelhető meg az elosztás és a termelés területén a szakmai befektetőknek történt korai privatizációnak köszönhetően. A versenyt a hosszútávú áramvásárlási megállapodások meglehetősen korlátozza. Erős független szabályozóhatóság működik. A díjak költségorientáltak és a díjszabás kiegyensúlyozása nagyrészt megvalósult.

Magántőke alapok	<i>Kicsi</i>	<i>Kicsi</i>	<i>Kicsi</i>	A régi egyik legfejlettebb ágazata. A GDP-hez viszonyított magántőke befektetés összemérhető az ausztriai szinttel. A belföldi befektetők jelentősége nő, noha továbbra is jellemző a kormányzati szervek és bankok dominanciája. A tőkealapoknak még szélesebb termékskálát kell kínálniuk és jelenlétük fokozása szükséges a vállalatfinanszírozásban. A tapasztalt alapkezelők szűk köre.
Ingatlan és idegenforgalom	<i>Kicsi</i>	<i>Kicsi</i>	<i>Elhanyagolható</i>	A föld szabadon eladható, vásárolható, kivéve a külföldieket. Az ágazat gyorsan fejlődik, beleértve az új típusú ingatlan és finanszírozási megoldásokat is. A legfőbb kérdés a lakóingatlanok állami támogatása.
Távközlés	<i>Elhanyagolható</i>	<i>Kicsi</i>	<i>Kicsi</i>	A szektor a régió egyik legfejlettebbjének számít. A meghatározó vezetékös monopolszolgáltató teljes mértékben privatizált. A Kormányzat elkötelezte magát a verseny bevezetése mellett, amint azt a monopolszolgáltató monopóliumának az eredetileg tervezettnél egy évvel korábban történt megszüntetése is jelzi.
Közlekedés	<i>Közepes</i>	<i>Kicsi</i>	<i>Kicsi</i>	A vasúti közlekedésben elkülönülnek az operatív és a stratégiai funkciók. Az alapvető vasúti funkciók üzleti egységekre bontottak, a kiegészítő szolgáltatásokat értékesítették. Korlátozott PSP. Az infrastruktúrához való hozzáférést a törvény biztosítja, de a gyakorlatban nem működik teljes mértékben. A közúti közlekedésben számos PPP projekt van folyamatban, a tapasztalatok azonban vegyesek (például: M1/M15). Az útépitést és -karbantartást a magánszektorbeli vállalkozások végzik. Az ágazat finanszírozása megfelel az Európai Unió elvárásainak.

6. SZ. FÜGGELÉK: A STRUKTURÁLIS VÁLTOZÁS KOMPARATÍV MUTATÓI

	Cseh Köztársaság	Észtország	Magyarország	Lettország	Litvánia	Lengyelország	Szlovákia	Szlovénia
Liberalizáció								
Hatósági ár részvény CPI-ben (százalék)	20.7	23.3	15.1	14.0*	13.5	1.0*	23.4*	17.4*
Áruk száma hatósági árral az EBRD-nél – 15 basket	2.0	2.0	1.0	2.0*	1.0	1.0*	2.0*	1.0*
Kereskedelmi részvények a nem átmeneti országokkal (százalékban)	75.8*	78.3*	75.2*	53.6*	52.1*	78*	61.5*	74.5*
Kereskedelmi részvények GDP-ben (százalék)	126.9	133.1	129.6	84.8	100.0	90.4	163.1	121.9
Vámdíjszabás (importok százalékában)	0.2*	0.3*	0.1*	0.3*	0.4*	0.4*	0.1*	0.3*
EBRD ár privatizációjának indexe	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.0
EBRD deviza és kereskedelmi liberalizációjának indexe	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3
Privatizáció								
Privatizációs bevételek (halmazott, a GDP százalékában)	25.3*	7.3*	35.3*	5.3*	13.7*	14.0*	35.2*	5.0*
Magánszektor részvények GDP-ben (százalék)	80.0	80.0	80.0	70.0	75.0	75.0	80.0	70.0
Magánszektor részvények foglalkoztatásban (százalékban)	70.0	74.3*	79.3*	76.0	na	73.2*	75.0*	70.0
EBRD kismértékű privatizációjának indexe	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3	4.3
EBRD nagymértékű privatizációjának indexe	4.0	4.0	4.0	3.7	4.0	3.3	4.0	3.0
Vállalat és piac								
Költségvetési támogatások és folyó transferek (a GDP százalékában)	na	1.4*	na	na	0.8*	0.8*	1.4*	3.7*
Ipari részvények teljes foglalkoztatásban (százalék)	40*	25.9*	31.9*	18*	19.7*	31.1*	29*	29.5*
Munkaerő termelékenység változások az iparban (százalékban)	8.3*	15*	10.2*	-1.2*	10.4*	1.5*	7.2*	9.4*
Befektetés/GDP (százalék)	25.6	38.2*	21.9*	38*	28*	20.6*	26.0	27.7
EBRD vállalkozás reform index	3.3	3.7	3.7	3.0	3.0	3.7	3.7	3.0
EBRD versenypolitika index	3.0	3.7	3.3	3.0	3.3	3.3	3.3	2.7
Infrastruktúra								
Fix vonalas (mobil) bevezető ár (100 lakosra)*	31.5 (119.0)	40.9 (125.2)	33.3 (99.0)	28.6 (95.1)	23.2 (138.1)	29.8 (95.5)	21.6 (90.6)	42.6 (92.6)
Internet felhasználók (100 lakosra)*	34.7	57.4	34.8	46.7	31.7	28.6	41.8	63.6
Vasúti munkaerő termelékenység (1989=100)*	97.3	333.7	177.5	106.7	83.0	102.4	71.1	175.8
Lakossági villamossági tarifák (USc kWh)	15.3	10.7	na	8.9	12.0	10.8*	14.0	14.0
EBRD infrastruktúra reform index	3.3	3.3	3.7	3.0	3.0	3.3	3.0	3.0
<i>Elektromos áram</i>	3.3	3.3	4.0	3.3	3.3	3.3	4.0	3.0
<i>Vasút</i>	3.0	4.0	3.7	3.7	2.3	4.0	3.0	3.0
<i>Utak</i>	3.0	2.3	3.7	2.3	2.3	3.0	2.3	3.0
<i>Telekommunikáció</i>	4.3	4.0	4.0	3.0	3.7	4.0	3.7	3.0
<i>Víz és szennyvíz</i>	4.0	4.0	4.0	3.3	3.3	3.3	3.3	3.3
Pénzügyi szektor								
Bankok száma (külföldi tulajdonú)*	37 (28)	14 (12)	40 (28)	24 (12)	11 (6)	64 (53)	24 (16)	25 (10)
Állami tulajdonú bankok eszközrésze (százalékban)*	2.2	0.0	7.4	4.4	0.0	21.1	1.1	12.6
Vasúti munkaerő termelékenység (1989=100)*	3.8	0.2	3.0	0.5	1.0	8.3	na	5.6
Nem teljesített kölcsönök (összes kölcsön százalékában)	39.9	78.4	54.6	77.9	47.7	33.4	39.2	67.1
Magánszektor belföldi hitelei (a GDP százalékában)	31.5	34.6	34.1	12.8	32.6	41.0	8.9	49.9
Értékpapírpiacon történő tőkésítés (GDP százalékában)*	4.0	4.0	4.0	4.0	3.7	3.7	3.7	3.3
EBRD bankszektor reform index	4.0	4.0	4.0	4.0	3.7	3.7	3.7	3.3
EBRD nem banki pénzügyi intézetek reform index	3.7	3.7	4.0	3.0	3.3	3.7	3.0	2.7

* 2005-ös vagy 2006-os adatok

7. SZ. FÜGGELÉK: POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI ÉRTÉKELÉS

Magyarország elkötelezetten alkalmazza a többpárti demokrácia, a pluralizmus és a piacgazdaság alapelveit a Bank alapító okiratának 1. cikkében megfogalmazottakkal összhangban.

Politikai kérdések

Magyarország az elsők között volt a piacgazdaságra és demokráciára átálló volt kommunista országok között. Csaknem húsz évvel később politikai rendszere érett és stabil. Az 1990 óta lezajlott öt demokratikus parlamenti választás során a jobbközép és balközép kormányok váltották egymást. A politikai rendszer számára súlyos próbatételt jelentettek a 2006 őszi zavargások. Az ellenállást az új kormány által nem sokkal a 2006 tavaszi megalakulását követően bejelentett megszorító intézkedések váltották ki. Az ellenállás erőszakba azt követően csapott át, hogy Gyurcsány Ferenc miniszterelnök (MSZP) kijelentése kiszivárgott arról, hogy az MSZP vezetése a 2006-os parlamenti választásokat megelőzően nem adott teljes körű tájékoztatást az ország gazdasági helyzetéről. A fent említett események aláásták a jelenlegi kormány reformprogramjának támogatottságát és a kormányzó pártnak (sőt, valamilyen mértékben az egész politikai vezetésnek) megtépázták a népszerűségét, a kormány és a politikai rendszer ennek ellenére stabilnak bizonyult a rendkívüli nyomás közepette is.

A jelenlegi, a 2006 áprilisi választásokat követően megalakult kormányt a balközép MSZP vezeti, és kisebbik koalíciós partnere, a Szabad Demokraták Szövetsége (SZDSZ), egy az anti-kommunista ellenállásban történelmi szerepet játszott liberális párt. Ez a koalíció a reinkarnációja azon 1994-1998 között Magyarországon már hatalmon volt korábbi koalíciónak, amely 2002-ben és 2006-ban is megnyerte a választásokat. A fent említett tömegzavargások, az MSZP Fidesszel, legfőbb politikai ellenfelével szembeni vereségét hozó 2006. októberi önkormányzati választások, az erőegyensúly általános eltolódása (az ellenzék meggyőző fölényrel vezet a közvélemény-kutatásokban már jó ideje), valamint a kormánykoalíció belüli időről-időre megjelenő megosztottság ellenére a kormányon levő MSZP kész kitölteni a teljes négyéves kormányzati időszakot, amely 2010-ben ér véget.

Az erőviszonyok a 2009-ben sorra kerülő európai parlamenti választásokon fognak megmutatkozni. A Kormány próbatétel elé kerülhet a 2008 tavaszi országos népszavazás alkalmával is, amelyet az ellenzék 2007-ben kezdeményezett a kormány legfőbb reformintézkedéseire kapcsolódó kérdésekben, többek között az egészségügygel az oktatásügygel kapcsolatban. A legfőbb ellenzéki párt, a Fidesz, igyekszik kihasználni jelenlegi elsőprő, széles körű támogatottságát. Elszánt a tekintetben, hogy a kormánynak le kell mondania, amennyiben elveszti a népszavazást. Noha a népszavazás negatív eredménye elképzelhető (a közvélemény-kutatási eredmények szerint az állampolgárok többsége jelenleg nemmel kíván válaszolni az ellenzék által megfogalmazott, nagyrészt populista kérdésekre arról, hogy kívánna-e fizetni az oktatásért és a kórházi ellátásért), a Kormány szerint az ilyen eredmény késleltetheti ugyan, de nem akadályozhatja meg a reformokat.

Ugyanakkor noha jogilag a Kormány nem köteles lemondani a népszavazás elvesztése esetén, az illetén végeredmény a további reformok véghezvitelét megnehezítené.

Jogállam és emberi jogok

Az átfogó reformokon átesett jogrendszer, a független bírói testület és az emberjogi ombudsmanok intézménye hatásköröket biztosít az alapvető jogok és szabadságjogok védelmének.

Választások

A magyar választási rendszer viszonylag kifinomult, és háromszintű, egyes választási folyamatra épül. Legfőbb jellemzője, hogy megfelelő módon elősegíti a politikai pártok közötti hatalomátadást és megteremti az átlátható, elszámoltatható, méltányos és egyenlő folyamat alapjait. A nemzetközi megfigyelők valamennyi korábbi választást úgy értékelték, hogy azok a nemzetközi standardokkal összhangban és a demokratikus választások melletti elkötelezettség jegyében zajlottak le (Az ODIHR EBESZ a 2002-es parlamenti választásokat követően már nem vett részt megfigyelőként a magyarországi parlamenti választásokon). Noha a választásokban versengő jelöltek és pártok száma az öt egymást követő parlamenti választás alkalmával folyamatosan csökkent, a verseny igen éles a két legfőbb politikai párt, a bal-közép MSZP és a jobb-közép Fidesz közötti párharcból adódóan.

Az integritás kérdése

Az EBRD működési területét jelentő országok közül Magyarországon az egyik legalacsonyabb a korrupció szintje. A Transparency International által legutóbb kiadott Korrupció Érzékelési Index szerint Magyarország a 39. helyen áll a 179 országot tartalmazó rangsorban, ami a Bank működési területét jelentő országok között a harmadik legjobb. Ennek ellenére bizonyos súlyos korrupciós ügyek továbbra is érzékelhetőek. Noha az EBRD által a Világbankkal együttműködésben nemrég elvégzett „Life In Transition Survey” (Élet az átalakulásban felmérés) rámutatott arra, hogy a közhivatalnokoknak juttatott „szabálytalan kifizetések” elég ritkák, vannak olyan köztisztviselők, például rendőrök és vámtisztviselők, akiket visszaélés vádjával jelentenek fel és érnek tetten. A politikusok és a polgármesterek körében is napvilágra kerültek törvényellenes és korrupt üzletek. A korrupcióról folytatott vitát nagymértékben áthatja a politika, és a korrupcióval kapcsolatos kölcsönös vádak a Kormány és az ellenzék közötti politikai párharc részeit képezik. 2007-ben Gyurcsány miniszterelnök hét pontból álló tervet hozott nyilvánosságra „A tisztább közéletért”, ennek legfőbb pontjai többek között a politikai kampányfinanszírozás szigorúbb ellenőrzése, a vezető közhivatalnokok vagyonynyilatkozata vizsgálatának rendszeressé és kötelezővé tétele, a parlamenti képviselők bevételeinek átláthatóvá tétele és más funkciók párhuzamos ellátásának kizárása.² A Transparency International értékelése szerint továbbra is elengedhetetlen egy olyan átfogó stratégiai megközelítés elfogadása a korrupció elleni küzdelem érdekében, amely a megvalósítást bármely kormány hivatali idején túl is garantálja.

² 2007-ben a magyar Kormány a Magyarországon működő Amerikai Kereskedelmi Kamarával és kilenc ország nagykövetségével együttműködve (ezek Ausztria, az Egyesült Államok, Franciaország, Olaszország, Hollandia, Japán, Kanada, az Egyesült Királyság és Németország) létrehozta a „Átláthatóság Munkacsoportot”, amely a magyarországi közélet átláthatóságát és a közigazgatást hivatott fejleszteni. Ezenkívül a kormány létrehozta a Korrupcióelleni Koordinációs Testületet, amely a korrupcióelleni stratégiát és az ahhoz kapcsolódó intézkedési tervet hivatott kidolgozni 2008. januárig.

Média

A szólásszabadság érvényesül, és a független média szabadon működik Magyarországon. A széles választék megakadályozza mindennemű ellenőrzést az információhoz való hozzáférés területén. A magyar média területén a külföldi tulajdon széles körben elterjedt. A magánkézben lévő magyar televízió csatornák sikeres bevezetése megkérdőjelezte azt az álláspontot, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatáshoz állami tulajdonú médiára van szükség. Mindazonáltal a megmaradt állami televíziós és rádióállomások (amelyek gyakran szolgálnak a politikai beharcok színteréül) várhatóan nem kerülnek magánosításra.

Vallásszabadság

Noha az Alkotmány vallásszabadságot biztosít, és valamennyi felekezet hívei szabadon gyakorolhatják vallásukat, az Állam pénzügyi támogatást és adókedvezményeket a „történelmi egyházak” azaz a négy hagyományos felekezet, a római katolikus egyház, a református egyház, az evangélikus egyház és a magyarországi zsidó hitközség számára biztosít.

Emberkereskedelem

Magyarország elsősorban tranzit szerepet játszik, és csak kisebb mértékben forrás-, illetve célország a Szlovákiából, Romániából, Ukrajnából, Moldovából, Lengyelországból és a Nyugat-Balkánról kereskedelmi jellegű, szexuális kizsákmányolás céljával Nyugat-Európába juttatott nők kereskedelmében. A magyar nőkkel folytatott emberkereskedelem elsősorban Nyugat- és Észak-Európa, valamint Észak-Amerika felé irányul.

A hatóságok teljesítik a minimális nemzetközi elvárásokat, ami az emberkereskedelem felszámolását illeti. A magyar hatóságok által az emberkereskedelem elleni küzdelemben az utóbbi időben elért eredményeket tükrözi többek között az Amerikai Egyesült Államok Külügyminisztériuma által rendszeresen kiadott jelentésekben szereplő javuló országminősítés a világ emberkereskedelem ellen folytatott küzdeelmében elért eredményeiért. Jelentős előrelépés történt a törvény végrehajtása és az áldozatok támogatása, valamint a megelőzés területén, beleértve a civil szervezetekkel kialakított szoros partnerségeket és az emberkereskedelem elleni oktatási programoknak juttatott megfelelő finanszírozást is.

Nemzetiségek

Magyarország a nemzetiségek védelmére fejlett rendszert alakított ki, és számos mechanizmus hivatott biztosítani a nemzetiségek kulturális és politikai jogait. Magyarországon 13 számon tartott nemzetiség él, ezek a népesség mintegy 8 százalékát teszik ki. A roma kisebbség a népességben a legnagyobb nemzetiségi csoport, ugyanakkor a legsebezhetőbb is. Míg a többi nemzetiségi csoport Magyarországon sikerrel integrálódott a közélet fősodrába, a romák továbbra is viszonylag marginalizáltak: életkörülményeik az általános népességénél rosszabbak, a romák iskolázottsága elmarad a népesség átlagától, jövedelmük átlag alatti, körükben a munkanélküliség az átlagot jóval meghaladja. A kormányzat jelentős erőfeszítéseket tesz a roma integráció mielőbbi elősegítésére. A nemzeti és nemzetiségi ombudsman aktív szerepet játszik a roma közösség elleni hátrányos megkülönböztetésről szóló vádak kivizsgálásában. 2007. júliusa óta ezt a pozíciót

Kállai Ernő tölti be, aki az első roma ebben a beosztásban. Az oktatás a legtöbb nemzetiségi nyelven lehetséges valamilyen szintig. Az egyenlő bánásmódról szóló törvényt a Parlament 2003. decemberében fogadta el.

Külkapcsolatok

Magyarország elsődleges külpolitikai prioritása az Európai Unióba és az euro-atlanti intézményekbe való további integráció. Magyarország 1999-ben vált a NATO tagjává, az Európai Unióhoz 2004. május 1-jén csatlakozott.

Magyarország hét országgal határos Közép- és Kelet-Európában, és általánosságban jó kapcsolatokat ápol szomszédaival. Az egymást követő magyar kormányok megpróbálták megtalálni az egyensúlyt a szomszédokkal kialakított kétoldalú kapcsolatok elmélyítése és a szomszéd országokban élő jelentős méretű magyar nemzetiségi csoportoknak nyújtandó nagyobb támogatás között. 2001-ben a Parlament elfogadta a státusztörvényt, amely különleges egészségügyi és oktatási lehetőséget kínált az ország határain kívül élő magyar kisebbségeknek, és aggodalmat keltett néhány környező országban. Később Magyarország módosította a törvény alkalmazását ezen aggodalmakra, valamint az Európai Unió által jelzett aggályokra adandó válaszul. 2004. decemberében népszavazásra került sor a külföldön élő magyar nemzetiségiekre kiterjesztendő állampolgárság ügyében. Noha a többség igennel szavazott, a népszavazás elegendő részvétel hiányában eredménytelen maradt.

Társadalmi viszonyok

Népesség

2007. július végén Magyarország népessége 10 054 000 fő volt a Központi Statisztikai Hivatal becslése szerint. Ez a 2001. februári népszámlálás 10 198 315-ös adatához képest csökkenést jelent. A népesség 1981 óta csökken, amikor a halálozási ráta először haladta meg a születési rátát. 2006-ban az 1000 lakosra jutó születési ráta 9,9 volt szemben az 1990-es 12,3-mal. A halálozási ráta, noha az 1990-es 1000 lakosra jutó 14-ről 2006-ra 13,1-re csökkent, még mindig meghaladja a születési rátát. Az öregedő népesség egyre nagyobb terhet ró a nagyvonalú nyugdíjrendszerre és a korai nyugdíjazás intézményére. 1998-ban bevezetésre került a három pilléren nyugvó állami-magán nyugdíjrendszer, amely fenntarthatóbb, hosszú távú nyugdíj struktúrát eredményezett, de nagyobb terhet rótt a rendszerre rövidtávon azáltal, hogy csökkentette az állami működtetésű felosztó-kirovó (PAYG) rendszer bevételét. A költségvetési konszolidációs reformok keretében a Kormány a közelmúltban szigorított a korai nyugdíjazás jogosultsági feltételein.

Szegénység

Az évek óta tartó stabil gazdasági növekedés ellenére az Eurostat szerint a népesség mintegy 13 százaléka élt 2005-ben a szegénységi küszöb közelében. A Világbank által megállapított abszolút szegénységi szint - napi 2 USD (PPP) - alatt 2005-ben a népesség 2%-a élt. Az idősebbek, a nagycsaládok és a romák a társadalom szegénység által leginkább súlytott csoportjai. Az ország északkeleti régiójában az életszínvonal még mindig az EU átlag alatt marad. Az ország legszegényebb észak-alföldi

régiójának a GDP-je az Európai Unió 25 tagállama átlagának csak mintegy 41,9 százalékát tette ki 2004-ben, ezzel az Európai Unió hatodik legszegényebb régiójává téve Magyarországot ezen régióját. Az elmúlt években a jövedelmek közötti egyenlőtlenségek némileg nőttek. Az Eurostat szerint a Gini együttható 0,26-ról 0,27-re nőtt 2000 és 2003 között. 2005-ben 0,28-on állt, jelezve ezzel a polarizáció növekedését. (Megjegyzés: a 2005-ös Eurostat adat azonban nem teljes körűen összehasonlítható az előző évekkel.)

Oktatás

Magyarország közoktatásának magas színvonala fontos szerepet játszott a külföldi tőke Magyarországra vonzásában különösen az új technológiai ágazatokban. Az éves állami oktatási ráfordítás a GDP százalékában azonban az 1990-es 5,8 százalékról 2005-re 5,5 százalékra csökkent. Az 1998-2002 közötti időszakban az egyetemi hallgatók száma évről-évre csaknem 30 százalékkal nőtt anélkül azonban, hogy jelentősebb mértékben emelkedett volna az oktatásra fordított összeg. Általánosságban elmondható, hogy az oktatási rendszer struktúrája keveset változott a kommunista idők óta. Az iskolai oktatás kötelező a 6 és 16 év közöttiek számára. A gimnáziumok bocsátják ki az egyetemen továbbtanulók nagy részét. 1989 óta csökken a szakképzett munkásokat kibocsátó szakiskolákban tanulók száma. 2005-ben a magánszektor részesedése az általános és középfokú oktatásban 6,4, illetve 9,8 százalék volt.

Az egyetemi és főiskolai oktatás a 90-es években látványosan bővült. 2002/2003-ra az egyetemre, illetve főiskolára beiratkozottak száma az egy évtizeddel korábbi háromszorosára emelkedett. A Világbank szerint a bruttó felsőfokú képzési arány 14,4 százalék volt 1990-ben. 2000-re ez az arány elérte a 36,7 százalékot, 2005-re pedig több mint 60 százalékot. A költségvetési konszolidációs intézkedések részeként a Kormány 2006-ban bevezette az egyetemi tandíjakat. Ez az intézkedés a magyar oktatási rendszer költségeinek csökkentésére irányuló átfogó reform részét képezte, amely reform a meglévő oktatási intézmények konszolidációjára és a diák-tanár arány növelésére épült.

Egészségügy

A magyar lakosság egészségi állapota nemzetközi összehasonlításban viszonylag gyenge. Az Eurostat kimutatása szerint a születéskor várható élettartam férfiak esetében 68,69, nők esetében pedig 77,17 év volt 2005-ben. Ez 3, illetve 2,5 évvel hosszabb az egy évtizeddel ezelőtt jellemző várható élettartamnál. 2005-ben a várható élettartam mind a férfiak, mind pedig a nők esetében az Európai Unió jelenlegi 27 tagállama között a negyedik legalacsonyabb volt. A csecsemőhalandóság az 1995-ös 1000 élve születésre jutó 10,7-ről 2005-re 6,2-re csökkent. Ez alacsonyabb valamennyi új európai uniós tagállamra jellemzőnél, kivéve a Cseh Köztársaságot (3,4) és Szlovéniát (4,1).

Az egészségügyi szektor a magyarországi GDP 7,8 százalékát képviseli. Az állami finanszírozás önmagában az egészségügyi kiadások 75 százalékát fedezi, ebből 66 százalék a kórházaknak jut, szemben a fejlett piacgazdaságokra jellemző 30-40 százalékkal. 2005-ben Magyarországon 100 000 lakosra 786,2 kórházi ágy jutott, ami az Európai Unión belül a legmagasabbak közé tartozik, jelentősen meghaladva az EU-

15-ök 570,7-es átlagát. Mindez adódik a gyenge kórházi kapacitásgazdálkodásból, a rosszul hasznosított nagykórházakból, a tartós esetekre szakosodott intézmények viszonylagos szűkösségéből, valamint az alacsony kórházkihasználtsági adatokból (átlagosan 75 százalék). Az egynapos műtétek aránya kevesebb, mint 5 százalék szemben a fejlett piacgazdaságokra jellemző mintegy 50 százalékkal. A létesítmények méretének csökkentése, a konszolidáció, mi több, bizonyos kórházak bezárása elengedhetetlen a közegészségügy racionalizálása és a szűkös állami forrásokra gyakorolt nyomás korlátozása érdekében. Sürgetően szükséges továbbá az ágazat újraorientálása az intézményesített ellátásról az elsődleges szintű ellátás felé. A kórházi ágyak számának csökkentése és a szolgáltatások nyújtásának racionalizálása azáltal, hogy az egészségügyi szolgáltatások igénybevevői térítést fizetnek, a Kormány által 2006-ban az átfogó költségvetési konszolidációs csomag keretein belül nemrégiben bevezetett egészségügyi reformok legfőbb célkitűzései között szerepeltek.

Munkaügyi kérdések

Magyarországon a munkanélküliségi ráta továbbra is viszonylag alacsony, 2007. augusztusában 7,3 százalék körüli. Ez némileg magasabb az Európai Unió 6,9 százalékos átlagánál, alatta marad azonban Szlovákia (11,1 százalék) és Lengyelország (9,1 százalék) munkanélküliségi rátájának. A foglalkoztatási ráta 2006-ban 57,3 százalék volt, ami az Európai Unióban a harmadik legalacsonyabb, és lényegesen alatta marad az Európai Unió 64,4 százalékos átlagának, mivel a belső munkaerő mobilitás alacsony szintű, és a jelenlegi juttatási rendszer kevés ösztönzést kínál a munkaerőpiacra lépéshez. A férfiaknak mindössze 63,8 százaléka, a nőknek pedig mindössze 51,1 százaléka állt foglalkoztatásban 2006-ban a 15-64 éves korcsoportban (szemben az Európai Unió 71,6 százalék (férfiak) és 57,2 százalék (nők) átlagával). Az átlagos heti munkaórák száma a beszámolók szerint 40,7 óra volt 2006-ban, ami némileg meghaladja az Európai Unió 40,5 órás átlagát, alatta marad azonban a legtöbb új EU tagállamra jellemző szintnek.

Jól kimutatható regionális egyenlőtlenségek jelentkeznek a munkanélküliségben, a súlyosabb munkanélküliséget Észak-Magyarországon és az Észak-Alföldön regisztrálták (12,0, illetve 10,3 százalék 2007. második negyedévében); a legalacsonyabb a munkanélküliség Közép-Magyarországon és a Közép-Dunántúlon (4,3, illetve 4,8 százalék 2007. második negyedévében).

A Munka törvénykönyve elismeri a szakszervezetek szerveződési jogát, és lehetővé teszi a szakszervezeti pluralizmust. Hat szakszervezeti szövetség létezik, ezek mindegyike a gazdaság más ágazatát célozza. A legnagyobb szakszervezeti egység a Szakszervezetek Együttműködési Fóruma (SzEF), a korábbi monolitikus kommunista szakszervezet független utódja, amely mintegy 300 000 taggal rendelkezik. A magánszektorban működő társaságoknál a szakszervezeti tagok aránya alacsony, alig haladja meg a 10 százalékot.

8. SZ. FÜGGELÉK:

Magyarország – 1991/2005 Az EBRD Technikai Együttműködési Alapjának és Hivatalos Társfinanszírozásának áttekintése

1. Összesített kötelezettségvállalások a Technikai Együttműködési (TC) Alapból és aláírt hivatalos társfinanszírozási projektek;
2. A jövő forгатókönyve.

1. Melléklet: A Technikai Együttműködési (TC) Projektek részletezése
2. Melléklet: A hivatalos társfinanszírozás (aláírt) projektjeinek részletezése

1. Összesített kötelezettségvállalások a Technikai Együttműködési Alapból és aláírt Hivatalos Társfinanszírozási projektek:

- 1991 óta a Bank aktívan együttműködik a multi- és bilaterális donorokkal mind az TC projektek (amelyek teljes kötelezettségvállalásának összege az 1991 - 07/2005-ös időszakban elérte a 9,1 millió eurót) mind a hivatalos társfinanszírozási kezdeményezések (az aláírt projektek teljes összege 2007 szeptemberben elérte a 736,4 millió eurót) területén.
- TC Alapok: négy donor (EU: 3,2 millió euró, Japán: 2,7 millió euró, Egyesült Királyság: 0,7 millió euró, valamint Németország: 0,6 millió euró) adja az összes kötelezettségvállalás 80%-át. Három ágazat számára hozott jelentősebb előnyöket az EBRD TC Alapja, ezek a Pénzügyi és Vállalkozási szektor (3,7 millió euró), a közlekedési ágazat (2,3 millió euró) valamint az ipari termelés (1,4 millió euró). A TC támogatás előnyeit szintén élvezte a távközlési, az energetikai, az agrár, valamint a kereskedelmi szektor. 2006-ban Spanyolország támogatást nyújtott egy jogi átalakítási projekthez, amelynek célja egy PPP kezdeményezés jogi támogatása volt.
- Hivatalos társfinanszírozás: három nemzetközi pénzintézet a legnagyobb társfinanszírozó és a 460 millió euró összegű teljes hozzájárulással ezek adják a teljes összeg 65%-át. 208 millió euróval az IFC a legnagyobb társfinanszírozó, követi a KfW 156 millió euróval és az EIB 100 millió euróval. További társfinanszírozók a JIC, az EC és a Magyar Fejlesztési Bank, több, mint 115 millió euróval. A hivatalos társfinanszírozás legfőbb célpontjai a közlekedési és a távközlési ágazatok.

TC ALAPOK és Donorok
Összes kötelezettségvállalás (1991- 2007/09.): 9,1 millió euró

DONOR	Kötelezettségvállalás euróban
Európai Bizottság	3.184.403
Japán	2.718.543
Egyesült Királyság	755.495
Németország	612.545
Franciaország	425.280
Kína, Taipei	386.949
Luxemburg	354.379
Spanyolország	347.953
Svájc	131.280
Finnország	97.824
Olaszország	75.509
Ausztria	60.463
Hollandia	9.976
Görögország	5.680
Dánia	5.534

Hivatalos társfinanszírozás és Donorok
Aláírt projektek – aláírás évei: 1993-2005)
736,4 millió euró

DONOR	Kötelezettségvállalás millió euróban
IFC	208,7
KfW	152,8
HDB	115,0
EIB	100,0
JIC	80,0
Európai Bizottság	51,4
EIF	15,0
Caisse Depot et Consignations	5,9
DEG	4,2
JAIDO	2,9

A jövő forgatókönyve

2. *A jövő forgatókönyve;*

A 2005-2007. időszakban megerősödött az a tendencia, hogy a donorok egyre csökkenő érdeklődést mutatnak a magyarországi finanszírozási kezdeményezések iránt.

A 2005–2006-os időszakban csak egy donor általi finanszírozásra került sor 210 000 euró összegben.

Magyarország hozzájut azonban az EU Strukturális és Kohéziós Alapokból már allokált összegekhez. A 2007-2013-as programidőszakra Magyarország 25,3 milliárd euró összeghez jut, a magyar hozzájárulás összege 4,4 milliárd euró lesz. A Magyar Nemzeti Stratégiai Referenciakeret (NSRF) legfőbb célkitűzései a foglalkoztatás bővítése, valamint a hosszútávú növekedés fenntartása. A fenntartható növekedés konkrét célkitűzéseken keresztül biztosítható: (a) a versenyképesség javítása a tudásalapú gazdaság megszilárdítása révén, (b) a gazdasági bázis szélesítése és (c) az üzleti környezet fejlesztése. Az NSRF céljai hat tematikus és területi prioritásra oszlanak: gazdaságfejlesztés, közlekedésfejlesztés, társadalmi megújulás, környezetvédelem és energia, területfejlesztés és államreform. A kapcsolódó operatív programok segítségével meghatározhatók az EBRD-vel kiaknázható szinergiák.

1. melléklet: A TC projektek részletezése

Alap neve	Kötelezettségvállalás megnevezése	Kötelezettségvállalás euróban	Fin. kódja	Fin. jóváhagyás dátuma	Kötelezettségvállalás státusza	Ágazattípus megnevezése
Osztrák Technikai Segítségnyújtási Együtműködési Alap	Megalósíthatósági előtanulmány – Távközlés	25,609	USD	01/07/91	Lezárva	Telecommunications
Osztrák Technikai Segítségnyújtási Együtműködési Alap	Kulturális idegenforgalom tanulmány	34,854	USD	30/05/94	Lezárva	Kereskedelem, idegenforgalom
Dán Technikai Segítségnyújtási Együtműködési Alap	TurnAround Management Programme (Nehéz helyzetben levő vállalatok szerkezetátalakítása) - Transelektro II	4,524	EUR	15/08/97	Lezárva	Ipari termelés
EBRD-ICEX Technikai Együtműködés	Külkereskedelem finanszírozás	137,953	EUR	12/08/94	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
EU-EBRD Együtműködési Megállapodás, Bangkok Konstrukció (PHARE program)	Duna folyammer fejlesztési program - környezetgazdálkodás a vegyiparban	237,180	EUR	10/08/92	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
EU-EBRD Együtműködési Megállapodás, Bangkok Konstrukció (PHARE program)	Duna folyammer fejlesztési program – projektfinanszírozás és befektetés	155,336	EUR	15/09/92	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
EU-EBRD Együtműködési Megállapodás, Bangkok Konstrukció (PHARE program)	Budapesti Nagyban Piac Projekt kibővítése - piac üzem racionalizálása/Piaci Információs Rendszer kialakítása	323,750	EUR	17/12/93	Lezárva	Ipari termelés
EU-EBRD Együtműködési Megállapodás, Bangkok Konstrukció (PHARE program)	M1-M15 monitoring tanulmány	165,765	EUR	15/11/95	Lezárva	Építőipar
EU-EBRD Együtműködési Megállapodás, Bangkok Konstrukció (PHARE program)	Speciális szerkezetátalakítási program – alap portfólió - Befektetésfejlesztési és Megvalósítási Team (IDIT)	1,024,683	EUR	02/01/96	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
EU-EBRD Együtműködési Megállapodás, Bangkok Konstrukció (PHARE program)	Speciális szerkezetátalakítási program keretszerződés – befektetést megelőző vállalkozástámogatás - Team I	326,941	EUR	02/01/96	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
EU-EBRD Együtműködési Megállapodás, Bangkok Konstrukció (PHARE program)	Speciális szerkezetátalakítási program keretszerződés - befektetést megelőző vállalkozástámogatás - Team II	173,727	EUR	02/01/96	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
EU-EBRD Együtműködési Megállapodás, Bangkok Konstrukció (PHARE program)	MAV Magyar Államvasutak – személyszállítási szolgáltatások tanulmány	345,948	EUR	10/02/97	Lezárva	Közlekedés, raktározás
EU-EBRD Együtműködési Megállapodás, Bangkok Konstrukció (PHARE program)	Környezetvédelmi projekt előkészítése	106,369	EUR	13/02/97	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
EU-EBRD Együtműködési Megállapodás, Bangkok Konstrukció (PHARE program)	Környezetvédelmi projekt előkészítése	174,704	EUR	13/02/97	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás

EU-EBRD Együtműködési Megállapodás, Bangkok Konstrukció (PHARE program)	MAV személyszállítási szolgáltatásokról szóló tanulmány, II. fázis	150,000	EUR	08/02/00	Lezárva	Közlekedés, raktározás
Finn Technikai Együtműködési Alap	Országos Munkaügyi Központ	46,870	EUR	02/12/92	Lezárva	Közösségi/szociális szolgáltatások
Finn Technikai Együtműködési Alap	Duna folyammer fejlesztés - cellulóz és papír értékelés	50,954	EUR	20/01/93	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
Finn Technikai Együtműködési Alap	Országos Munkaügyi Központ - projekt indítás	32,528	EUR	22/10/93	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
Francia Technikai Együtműködés - Külügy	Budapesti nagybani piac	20,305	EUR	13/07/92	Lezárva	Ipari termelés
Francia Technikai Együtműködés - Külügy	Önkormányzati fejlesztés - Magyar Közösségi Bank	28,597	EUR	28/05/93	Lezárva	Közlekedés, raktározás
Francia Technikai Együtműködés - Külügy	Budapesti tömegközlekedés - díjszabási rendszer átalakításáról készült tanulmány	85,797	EUR	09/07/93	Lezárva	Közlekedés, raktározás
Francia Technikai Együtműködés - Külügy	Hűsfieldolgozó ipar szerkezetátalakítása	185,795	EUR	10/12/93	Lezárva	Ipari termelés
Francia Technikai Együtműködés - Külügy	Energia hatékonysági projekt fejlesztése - finanszírozás az energiaszolgáltató cégeken keresztül	104,786	EUR	17/07/95	Lezárva	Energia
Német Technikai Segítségnyújtás és Együtműködési Megállapodás	Tiszai Vegyi Kombinat Rt. - befektetés előkészítése	69,791	EUR	16/03/94	Lezárva	Energetika
Német Technikai Segítségnyújtás és Együtműködési Megállapodás	Kombinált közlekedés megvalósíthatósága	52,774	EUR	24/10/94	Lezárva	Közlekedés, raktározás
Német Technikai Segítségnyújtás és Együtműködési Megállapodás	Magyarországi Speciális Szerkezetátalakítási Program - megvalósíthatósági tanulmányok	170,423	EUR	03/11/94	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
Német Technikai Segítségnyújtás és Együtműködési Megállapodás	Magyarországi Speciális Szerkezetátalakítási Program - megvalósíthatósági tanulmány - kibővítés	12,194	EUR	24/10/95	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
Németország, KfW- EBRD Technikai Együtműködési Megállapodás	Magyar Hitel Bank - due diligence	307,363	EUR	01/05/96	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
Hellenic Technikai Együtműködés	Biztosított tranzakciók: intézményfejlesztés Magyarországon	5,680	EUR	05/09/01	Lezárva	Közösségi/szociális szolgáltatások
Olasz Technikai Együtműködés	Budapesti nagybani piac	75,509	EUR	01/07/92	Lezárva	Ipari termelés
Japán-Európa Együtműködési Alap	GIRO Bankkártya	79,962	JPY	01/08/91	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
Japán-Európa Együtműködési Alap	Budapesti városi infrastruktúra	545,261	JPY	01/01/92	Lezárva	Építőipar
Japán-Európa Együtműködési Alap	M1-M15 autópálya koncesszió	462,064	JPY	01/01/92	Lezárva	Közlekedés, raktározás
Japán-Európa Együtműködési Alap	Export hitel garancia	21,490	JPY	01/02/92	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
Japán-Európa Együtműködési Alap	Mezőgazdasági szerkezetátalakítás	209,998	JPY	01/10/92	Lezárva	Mezőgazdaság, erdészet, halászat
Japán-Európa Együtműködési Alap	Clearing és letéti központ a Budapesti Értéktőzsde számára	176,702	JPY	01/01/93	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
Japán-Európa Együtműködési Alap	Nemzeti Garancia Rendszer kialakítása kis- és középvállalatoknak	4,181	JPY	01/07/93	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
Japán-Európa Együtműködési Alap	Környezetvédelmi képzés bankároknak	99,000	JPY	01/08/93	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás

Japán-Európa Együtműködési Alap	Budapesti tömegközlekedési rehabilitációs projekt - parkolási szabályozási rendszer	125,000	JPY	01/08/93	Lezárva	Közlekedés, raktározás
Japán-Európa Együtműködési Alap	Budapesti tömegközlekedési rehabilitációs projekt - kommercializációs tanulmány	246,987	JPY	01/08/93	Lezárva	Közlekedés, raktározás
Japán-Európa Együtműködési Alap	TurnAround Menedzsment Program – Ajka	27,822	JPY	01/09/93	Lezárva	Ipari termelés
Japán-Európa Együtműködési Alap	TurnAround Menedzsment Program – Caola	4,198	JPY	01/09/93	Lezárva	Ipari termelés
Japán-Európa Együtműködési Alap	Mezőgazdasági szerkezetátalakítási projekt - tanácsadási segítségnyújtás négy banknak	239,437	JPY	17/11/93	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
Japán-Európa Együtműködési Alap	Mezőgazdasági szerkezetátalakítási projekt - képzési segítségnyújtás négy banknak	207,818	JPY	17/11/93	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
Japán-Európa Együtműködési Alap	Budapesti nagybani piac bővítési projekt - projektervezés, tender elkészítése és felügyelete	167,908	JPY	01/12/93	Lezárva	Ipari termelés
Japán-Európa Együtműködési Alap	TurnAround Menedzsment Program - Tanszektro	49,748	JPY	01/05/95	Lezárva	Ipari termelés
Japán-Európa Együtműködési Alap	TurnAround Menedzsment Program - Eger East-West Limited	25,624	JPY	01/05/95	Lezárva	Ipari termelés
Japán-Európa Együtműködési Alap	TurnAround Menedzsment Program - Transelektro II	10,815	JPY	15/08/97	Lezárva	Ipari termelés
Luxemburg - Európai Bank Technikai Együtműködés	TurnAround Menedzsment Program Közép-, Kelet- és Dél-Európában	58,951	EUR	13/09/00	Lezárva	Ipari termelés
Luxemburg - Európai Bank Technikai Együtműködés	Fémfeldogozó	54,398	EUR	12/05/03	Lezárva	Ipari termelés
Luxemburg - Európai Bank Technikai Együtműködés	TurnAround Menedzsment Program – Matrametal	60,000	EUR	09/09/03	Elkötelezve	Ipari termelés
Luxemburg - Európai Bank Technikai Együtműködés	TurnAround Menedzsment Program - Aranypók Kereskedelmi Vállalat	60,000	EUR	31/03/04	Elkötelezve	Ipari termelés
Luxemburg - Európai Bank Technikai Együtműködés	TurnAround Menedzsment Program - Ajka Elektronikai Kft.	60,000	EUR	16/06/04	Elkötelezve	Ipari termelés
Luxemburg - Európai Bank Technikai Együtműködés	TurnAround Menedzsment Program - Emika Elektromechanikai	60,000	EUR	13/10/04	Elkötelezve	Ipari termelés
Luxemburg - Európai Bank Technikai Együtműködés	TAM - Emika Elektromechanikai	1,430	EUR	17/03/06	Lezárva	Ipari termelés
Holland Technikai Segítségnyújtási Együtműködés	Nemzeti Garancia Program Létrehozása kis- és középvállalatok számára	9,970	EUR	01/11/92	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
Svájci Technikai Együtműködés	Kombinált közlekedési megvalósíthatósági tanulmány	131,280	CHF	17/10/94	Lezárva	Közlekedés, raktározás
Spanyolország TC Alap	Magyarország: PPP kérdésekkel kapcsolatos jogi támogatás	210,000	EUR	31/07/06	Folyósítás alatt	Közösségi/szociális szolgáltatások
Taipei China-Európai Bank Együtműködés	Magyar Távközlési Társaság	52,281	USD	01/04/92	Lezárva	Távközlés
Taipei China-Európai Bank Együtműködés	Magyar Távközlési Társaság - due diligence tanulmány	198,772	USD	01/01/93	Lezárva	Távközlés
Taipei China-Európai Bank Együtműködés	TurnAround Menedzsment Program - Mályi Brick	46,262	USD	15/01/02	Lezárva	Ipari termelés
Taipei China-Európai Bank Együtműködés	TurnAround Menedzsment Program - Salgótarján Konfekcióipari	44,932	USD	15/01/02	Lezárva	Ipari termelés
Taipei China-Európai Bank Együtműködés	Felina	44,699	USD	11/03/03	Folyósítás alatt	Ipari termelés

Egyesült Királyság-EBRD Technikai Együtműködési Alap (Közép- és Dél-Kelet-Európa)	Regionális - close-out netting törvényhozás	50,000	GBP	08/11/99	Lezárva	Pénzügy, vállalkozás
Egyesült Királyság-EBRD Technikai Együtműködési Alap (Közép- és Dél-Kelet-Európa)	Magyar Pénzügyi Felügyelet - felügyeleti segítségnyújtás	100,000	GBP	19/01/01	Lezárva	Közösségi/szociális szolgáltatások
Egyesült Királyság-EBRD Technikai Együtműködési Alap (Közép- és Dél-Kelet-Európa)	Jogi tanácsadási szolgáltatások Magyarországnak az új átfogó értékpapírtörvény megalkotásával kapcsolatban	49,684	GBP	20/03/01	Lezárva	Közösségi/szociális szolgáltatások
Egyesült Királyság-EBRD Technikai Együtműködési Alap (Közép- és Dél-Kelet-Európa)	Biztosított tranzakciók: intézményfejlesztési projekt	149,915	GBP	03/05/01	Folyósítás alatt	Közösségi/szociális szolgáltatások
Egyesült Királyság-Know How Technikai Együtműködési Megállapodás (Közép- és Dél-Kelet-Európa)	Budapesti tömegközlekedés rehabilitációs projekt - kommercializációs tanulmány	17,000	GBP	01/05/94	Lezárva	Közlekedés, raktározás
Egyesült Királyság-Know How Technikai Együtműködési Megállapodás (Közép- és Dél-Kelet-Európa)	Transelektro csoport - környezetvédelmi audit	3,378	GBP	01/09/94	Lezárva	Energetika
Egyesült Királyság-Know How Technikai Együtműködési Megállapodás (Közép- és Dél-Kelet-Európa)	Transelektro csoport - technikai tanulmány	88,693	GBP	07/09/94	Lezárva	Energetika
Egyesült Királyság-Know How Technikai Együtműködési Megállapodás (Közép- és Dél-Kelet-Európa)	Az ingó vagyon megterhelésére vonatkozó nyilvántartás kidolgozásához nyújtott segítség	49,793	GBP	12/12/95	Lezárva	Közösségi/szociális szolgáltatások
Egyesült Királyság-Know How Technikai Együtműködési Megállapodás (Közép- és Dél-Kelet-Európa)	Aktuális technikai tájékoztatás a gázszolgáltató szektorról	18,480	GBP	25/09/96	Lezárva	Energetika
Egyesült Királyság-Know How Technikai Együtműködési Megállapodás (Közép- és Dél-Kelet-Európa)	Ingó vagyon megterhelésére vonatkozó új törvény szerinti nyilvántartás megvalósításához nyújtott segítség	200,389	GBP	29/01/97	Lezárva	Közösségi/szociális szolgáltatások
Egyesült Királyság-Know How Technikai Együtműködési Megállapodás (Közép- és Dél-Kelet-Európa)	TurnAround Menedzsment Program - Transelektro II	28,163	GBP	15/08/97	Lezárva	Ipari termelés
T						
Magyarország: PPP kérdésekkel kapcsolatos jogi támogatás						
	A beszámolóban szereplő teljes euró összeg:	9.189.194				
	Kötelezettségvállalások száma: 74					

2. melléklet: Hivatalos társfinanszírozási projektek részletezése

Ügylet megnevezése	Aláírás dátuma	Státusz	Szervezet neve	Ország	Finanszírozás típusa	Összeg euróban	Összeg az adott pénznemben	Pénznem
Magyar Távközlési Tőkeberuházás	31/12/93	Aláírva	International Finance Corporation	EGYESÜLT ÁLLAMOK	Nemzetközi pénzügyi tőke	26.033.341	26.033.341	EUR
Magyar Távközlési projekt	25/04/93	Aláírva	Japan Bank for International Cooperation	JAPÁN	Paralell hitel	43.459.810	85.000.000	DEM
Magyar Távközlési projekt	31/12/93	Aláírva	Japan Bank for International Cooperation	JAPÁN	Paralell hitel	36.652.665	44.500.000	USD
Central Business Center	31/12/94	Aláírva	JAIDO	JAPÁN	Paralell hitel	2.980.832	5.830.000	DEM
M1-M15 autópálya projekt	23/12/93	Aláírva	Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW)	NÉMETORSZÁG	Részesedés	3.567.362	6.977.154	DEM
M1-M15 autópálya projekt	23/12/93	Aláírva	Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW)	NÉMETORSZÁG	Részesedés	9.399.462	11.411.887	USD
M1-M15 autópálya projekt	23/12/93	Aláírva	Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW)	NÉMETORSZÁG	Részesedés	10.001.043	19.560.340	DEM
M5 koncessziós autópálya B.O.T.	11/12/95	Aláírva	Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW)	NÉMETORSZÁG	Részesedés	4.269.436	28.005.664	FRF
M5 koncessziós autópálya B.O.T.	11/12/95	Aláírva	Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW)	NÉMETORSZÁG	Részesedés	28.278.734	185.496.336	FRF
MAV – Vasúti kocsik modernizációs és marketing projekt	31/12/98	Aláírva	Európai Befektetési Bank	LUXEMBURG	Nemzetközi pénzügyi hitel	100.000.000	100.000.000	EUR
MAV – Vasúti kocsik modernizációs és marketing projekt	31/12/98	Aláírva	Európai Bizottság	BELGIUM	Segély	40.000.000	40.000.000	EUR
Investel szindikált hitel konstrukció	31/12/95	Aláírva	International Finance Corporation	UNITED STATES	Nemzetközi pénzügyi hitel	182.690.112	182.690.112	EUR
Budapest Bank környezetvédelmi és energetikai hitelkeret	31/12/96	Aláírva	Európai Bizottság	BELGIUM	Paralell hitel	7.500.000	7.500.000	EUR
Magyar Külkereskedelmi Bank (MKB) tőkeemelés	31/12/97	Aláírva	DEG	NÉMETORSZÁG	Tőke	4.200.000	4.200.000	EUR
Budapesti Intermodális Logisztikai Központ – Alapvető infrastruktúra	31/12/99	Aláírva	Európai Bizottság	BELGIUM	Segély	3.900.000	3.900.000	EUR
M1-M15 autópálya átstrukturált projekt	23/12/93	Aláírva	Caisse des Dépôts et Consignations	FRANCIAORSZÁG	Részesedés	5.979.033	5.979.033	EUR
M1-M15 autópálya átstrukturált projekt	23/12/93	Aláírva	Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW)	NÉMETORSZÁG	Részesedés	21.793.879	21.793.879	EUR
Euroventures Hungary III	17/12/03	Aláírva	Európai Befektetési Alap	LUXEMBURG	Nemzetközi pénzügyi tőke	15.000.000	15.000.000	EUR
M5 II fázis	21/09/04	Aláírva	Magyar Fejlesztési Bank	MAGYARORSZÁG	Paralell hitel	100.000.000	100.000.000	EUR
M5 II fázis	17/12/04	Aláírva	KfW Bankengruppe	NÉMETORSZÁG	Részesedés	3.439.394	3.439.394	EUR
M5 II fázis	09/12/04	Aláírva	KfW Bankengruppe	NÉMETORSZÁG	Paralell hitel	16.834.928	16.834.928	EUR
M6 autópálya	18/07/05	Aláírva	Magyar Fejlesztési Bank	MAGYARORSZÁG	Paralell hitel	15.237.500	15.237.500	EUR
M6 autópálya	18/07/05	Aláírva	KfW Bankengruppe	NÉMETORSZÁG	Paralell hitel	55.296.053	55.296.053	EUR
						736.513.583		

9. SZ. FÜGGELÉK: MAGYARORSZÁG KERESKEDELMI TÖRVÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE

Az EBRD kidolgozta és rendszeresen frissíti a működési területét jelentő országokban végbemenő törvényi átalakulással kapcsolatos értékeléseit, különös figyelmet fordítva a befektetési tevékenységek szempontjából lényeges, kiválasztott területekre, a tőkepiacokra, a társasági törvényre és a vállalatirányítással, koncessziókkal, csődeljárással, biztosított ügyletekkel és távközléssel kapcsolatos szabályozásra. A meglévő eszközökkel értékelhető mind a törvények "könyv szerinti" minősége (azaz "kiterjedtsége"), mind pedig a törvények aktuális érvényesülése ("hatékonysága"). Az értékelések valamennyi hozzáférhető eredménye megtalálható a www.ebrd.com/law website-on. Ezen függelék a magyarországi eredmények összefoglalását tartalmazza, kiegészítve a Bank értékelést végző jogi szakértőinek kritikai észrevételeivel.

Tőkepiacok

A magyar értékpapírpiacra vonatkozó legfőbb törvény a tőkepiacokról szóló 2001. évi CXX. számú törvény, valamint a Pénzügyi Felügyeletéről szóló 1996. évi CXXIV. számú törvény (mindkettőt 2007. júliusában módosították). A 2001. évi CXX. törvény az átláthatóság biztosítása, a tőkepiaci szereplőkre vonatkozó szabályok fejlesztése, a befektetők védelme és a piacfelügyelet hatékonysága érdekében került elfogadásra. Az 1996. évi CXXIV. törvény szabályozza a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének („PSZÁF”), az értékpapírpiac szabályozó hatóságának jogállását, hatáskörét és feladatkörét.

Az értékpapírpiac jogi keretei a várakozások szerint további jelentős átalakuláson fognak keresztül menni azt követően, hogy Magyarország elfogadja és bevezeti az Európai Unió piacokról és pénzügyi konstrukciókról szóló direktíváját („MiFID”). A Pénzügyminisztérium szerint a MiFID rendelkezéseinek érvényesítéséről szóló új törvény 2008 elején lép hatályba.

A PSZÁF felügyeli a hitelintézeteket és pénzügyi vállalkozásokat, biztosító társaságokat, önkéntes kölcsönös biztosítókat, kockázati tőke vállalkozásokat, kockázati tőke alapokat, valamint az egyes szakosodott hitelintézeteket. Magyarországon egyetlen értéktőzsde, a Budapesti Értéktőzsde („BÉT”) működik, fejlett továbbá az OTC piac. 2007. júliusában a piaci kapitalizáció megközelítette a 19,68 milliárd eurót, a tőzsdén 40 társaság részvényei forogtak.

Az EBRD által 2007-ben az értékpapírpiacokat szabályozó törvényekről készített értékelés szerint Magyarország „nagymértékben megfelelt” az Értékpapír Bizottságok Nemzetközi Szervete (IOSCO) által kiadott értékpapír szabályozási célkitűzéseknek és alapelveknek, az értékelés csak kisebb hiányosságokra mutatott rá a szabályozó hatósággal kapcsolatos törvényben.

Az értékpapírpiacot szabályozó törvény gyakorlati alkalmazásának jobb megértése érdekében az EBRD a közelmúltban elkészítette 2007-es jogi felmérését. A régió vezető ügyvédi irodáinak válaszadóit arra kérték a felmérésben, hogy véleményezzék egy elképzelt esettanulmányt, amelyben egy bankon keresztül

részvényeket vásárló befektető kap tanácsot azt követően, hogy elvesztette megtakarításait a tájékoztató anyagban szereplő hibás információ által félrevezetve. A válaszadókat kifejezetten arra kérték, hogy véleményezzék a tájékoztató anyagra vonatkozó tájékoztatási követelmények hatékonyságát, a magán- és állami végrehajtási mechanizmusokat, valamint a piaci szabályozó hatáskörét. A felmérés eredménye viszonylag hatékony keretekre utal. A tájékoztatási és pénzügyi jelentési gyakorlat stabil és a befektetők jó intézményi támogatásra számíthatnak, amennyiben bírósághoz fordulnak. Összességében a bíróságok, a szabályozó hatóság és az ügyészi testület kapacitása megfelelőnek tűnik.

Társasági törvény és vállalatirányítás

A vállalatirányítást szabályozó legfőbb törvény a 2006-ban elfogadott IV., a gazdasági társaságokról szóló törvény (a „Társasági törvény”). A Társasági törvény meghatározza a Magyarországon leggyakrabban alkalmazott két társasági forma, a korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság alapvető szabályait. A törvényen kívül a Budapesti Értéktőzsde 2004-ben önkéntes (nem kötelező) vállalatirányítási útmutatót adott ki a tőzsdén jegyzett társaságok számára. Az útmutató iránymutatással és javaslatokkal szolgál az igazgató tanács, a felügyelő bizottság és más vállalati irányító testületek szerepével és a jobb belső ellenőrzés bevezetésével kapcsolatban. Az irányelvek foglalkoznak továbbá a kisebbségi részvényesek jogaival is. Ezen túlmenően a BÉT 2005 óta előírja a Budapesti Értéktőzsdén jegyzett „A” kategóriás nagyvállalatok számára, valamint 2006 óta a „B” kategóriás kisebb cégek számára az éves vállalatirányítási beszámoló készítését.

Általánosságban elmondható, hogy a magyar törvény összhangban van az OECD vállalatirányítási alapelveivel. A gyakorlati alkalmazhatóság szempontjából azonban úgy tűnik, hogy a kisebbségi részvényesek számára nehézséget jelentene jogi lépéseket fogantatni a tájékoztatás megszerzése, valamint a jogorvoslat érdekében, mivel az eljárások hosszasak és bonyolultak lehetnek.

Az intézményi környezet stabil, a jogi keretek azonban a kapcsolt vállalkozásokkal bonyolított tranzakciókat illetően gyengék, és a beszámolók szerint az alperes könnyedén késleltetheti az eljárást. A végrehajthatóság általában jó, ez azonban nagymértékben változhat az intézkedés típusának függvényében.

Koncessziók

A magyarországi Koncessziós törvényi szabályozás többértű: a szabályozást az általános Koncessziós törvény és az ágazatspecifikus törvények együttese biztosítja. Létezik egy kormányzati keretpolitika a jogi környezet fejlesztésére és a public private partnership („PPP”) koncepció terjesztésére, amelynek megfelelően a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium 2003-ban egy PPP task force-ot hozott létre.

Az 1991. évi módosított Koncessziós törvény (a „Koncessziós törvény”) általános kerettörvény, amely utalásokat tartalmaz különböző ágazatspecifikus törvényi szabályozásokra. A Koncessziós törvény látszólag kimerítő listát tartalmaz azon tevékenységekről/szektorokról, amelyekben a koncessziós megoldások alkalmazhatók. Az ágazatspecifikus koncessziókra vonatkozó törvényi szabályozás további

meghatározással szolgál az egyes szektorokra vonatkozó koncessziós megoldásokról, és keresztutalásokat tartalmaz a Koncessziós törvényre.

A Koncessziós törvény szabályokat tartalmaz a szerződéses megoldásokra, a koncesszió odaítélésének eljárására, valamint rendelkezik a nemzetközi választottbíróóság, mint a jogviták rendezésére hivatott fórum lehetőségéről. Szabályozza továbbá a tenderfolyamatot, és hivatkozik a különleges tendertörvényre és a Polgári törvénykönyv azon rendelkezéseire, amelyek a koncessziós megállapodásra szintén alkalmazandók.

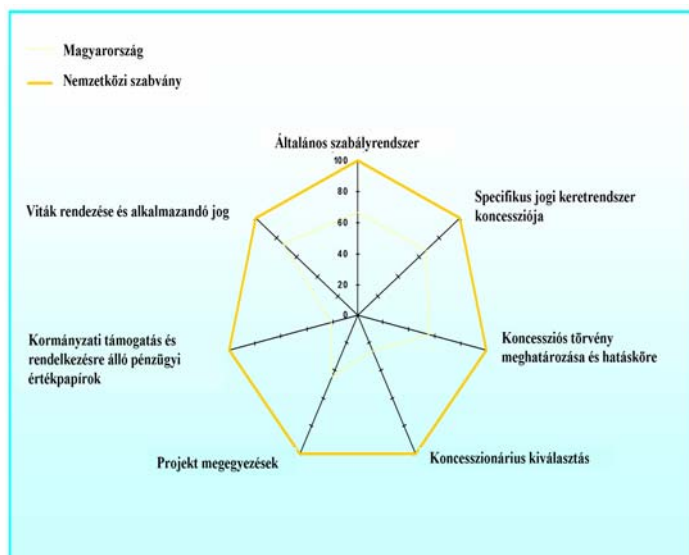
A Koncessziós törvény valamelyest felületesebb és rugalmatlannak tűnik. Például a koncessziós jogok harmadik személyre történő engedményezése korlátozott. Egyéb nehézségek is megjelennek, például a stabilitási klauzula hiánya, valamint a tisztánlátás hiánya a koncesszió meghatározását és a méltányos kompenzációs mechanizmus alkalmazását illetően. A Koncessziós törvény nagyon kevés rendelkezést tartalmaz a projektmegállapodásokra vonatkozóan (különösen nem kielégítő a megszűnési/kompenzációs rendelkezések tekintetében). A Koncessziós törvény komoly fejlesztésre szorul, különösen a koncesszor kiválasztásának, az állami támogatás és a pénzügyi megoldások és biztosítékok engedményezhetősége területén, különös tekintettel az előkvalifikációs eljárás bevezetésére, az ajánlatkérés részletes eljárási leírására és a nem várt ajánlatok szabályozására.

Néhány pozitív elem azonban említést érdemel: az ágazatspecifikus törvény Koncessziós törvény szerinti alkalmazásának lehetősége, valamint a koncesszió odaítéléséről szóló értesítés nyilvánosságra hozatalának követelményei és a nyilvánosság számára hozzáférhető nyilvántartások vezetése.

Így, noha Magyarország rendelkezik koncessziókkal, a jelenlegi Koncessziós törvény valamelyest elavult, és több tekintetben nem világos. A törvényi keretek sokrétűsége sem ideális, ezért üdvözlendők a kormányzat reformra irányuló tervei. Az európai uniós csatlakozással és a jogharmonizációval, valamint a 2004-es új közbeszerzési törvény elfogadásával összefüggésben egy új, a PPP-t lehetővé tevő, a modern, nemzetközileg elfogadott szabványokra épülő törvény hozzájárulna a PPP struktúrák magyarországi fejlődéséhez.

2006-ban az EBRD technikai segítségnyújtási projektet indított annak érdekében, hogy támogatást nyújtson a Kormánynak az új Koncessziós törvény kidolgozásában és a világos és részletes PPP politikai koncepció elkészítésében.

Koncessziós törvényi keretek minősége Magyarországon (2007)

Megjegyzés: Az egyes tengelyek széle képviseli az ideális eredményt az UNCITRAL magánfinanszírozású infra-struktúra projektekre kiadott törvényi útmutató-ban meghatározott nemzetközi szabványokhoz képest. Minél telítettebb a „háló”, annál jobban megfelelnek a koncessziós törvények az adott

Az EBRD által 2005-ben a koncessziós törvényekről elvégzett értékelés, amelynek célja az EBRD működési területét képező 27 országban alkalmazott rendszer vizsgálata volt (a törvények formai értékelése inkább, mint azok gyakorlati alkalmazásának minősítése), arra mutatott rá, hogy a magyar koncessziós törvények „alacsony mértékben” feleltek meg az ágazatban elfogadott nemzetközi szabványoknak. Amint a fenti hálójárási diagram mutatja, míg a koncesszióval kapcsolatos szabályok általában, csakúgy, mint a jogviták rendezésére vonatkozó szabályok viszonylag rendezettek, a legtöbb egyéb területen látványos fejlesztés szükséges annak érdekében, hogy a magánszektor részvételét lehetővé tevő modern jogi keretekkel kapcsolatos követelmények teljesüljenek. Az EBRD támogatásával kidolgozandó új törvény a fentiek figyelembe vételével készül a koncessziók jogi szabályozásának fejlesztése érdekében.

Fizetéképtelenség

A csődeljárásra és fizetéképtelenségre Magyarországon a Csődeljárási szabályok, a Felszámolási eljárási rend és Tagok önkéntes végelszámolásáról szóló módosított törvény (a „Csődtörvény”) rendelkezik. A törvény 2006-ban elfogadott módosításai 2006. július 1. és 2007. január 1. között léptek hatályba. A kormány ezeknél átfogóbb módosításokon dolgozik, amelyek azonban még nem kerültek betervezésre.

A legutóbbi módosítások még túlzottan újkeletűek ahhoz, hogy a teljes körű elemzésükre sor kerülhetett volna, hatásuk pedig mindeddig nem dőlt el.

A Csődtörvény legutóbbi értékelésére 2004-ben került sor a 2004-es Fizetéképtelenségi Ágazati Értékelés részeként, amely azt vizsgálta, hogy a törvény milyen mértékben felel meg a nemzetközi előírásoknak. A 2004-es értékelés számos problémára rámutatott a törvény akkori változatában. Ezek legfontosabbikaként az „fizetéképtelenség” nem egyértelmű meghatározása szerepelt, valamint az, hogy a törvény 60 napot jelöl meg, amely alatt a bíróság a kezdeti fizetéképtelenségi beadványt elbírálni köteles, valamint a fedezeti biztosítékkal rendelkező hitelezők elbírálása nem felel meg a nemzetközi szabványoknak, mivel az adminisztrációs költségekkel csökkentett, a biztosítékként szereplő eszközök eladásából származó bevételnek csak a fele használható fel a biztosítéki fedezettel rendelkező követelés kielégítésére. Megállapítást nyert továbbá, hogy a reorganizációs folyamat gyenge lábakon áll, hiányzik a „DIP” finanszírozásra vonatkozó rendelkezés, valamint az átalakítási terv elfogadásához szükséges hitelezői támogatás irreálisan magas szintjére derült fény.

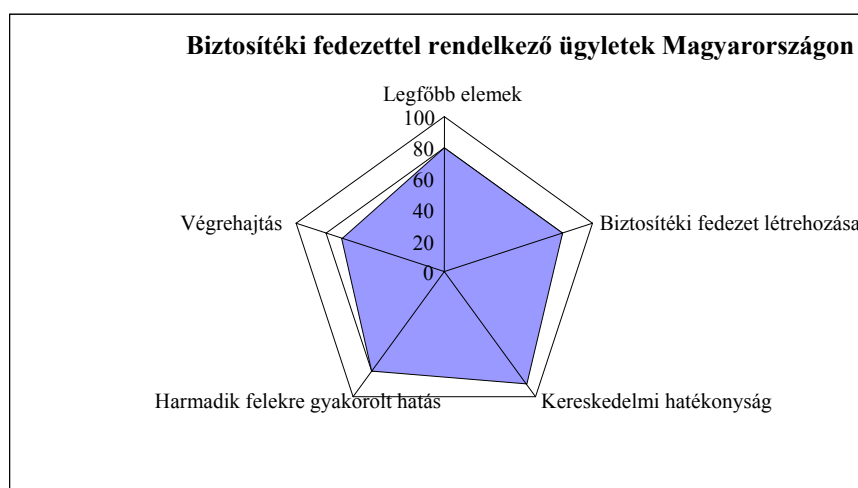
A legutóbbi időben végrehajtott módosítások ezen problémáknak csak egy részét, nevezetesen a biztosított hitelezőkkel kapcsolatos eljárást kezelik. Az új törvény szerint az eladásból befolyó összeg egésze, mínusz a végelszámolás költsége felhasználandó a biztosított követelés kielégítésére és a felszámoló által az eszközök elszámolásából beszédett összeg az eladási ár 50%-ában van maximálva. Ezen módosítások a várakozások szerint lehetővé teszik a biztosított hitelezők számára, hogy a követeléseik nagyobb százalékban kifejezett értékét kaphassák vissza.

Az elmúlt időszak módosításai egyszerűbbé teszik a hitelezők számára a csődeljárás megindítását az adósokkal szemben azáltal, hogy lehetővé teszik az eljárás

megnyitását a számla benyújtását követő 15 nap múlva, az adós által nem vitatott, de ki nem egyenlített számlák esetében.

Nem világos egyelőre, hogy az új reform milyen hatással lesz a rendszer hatékonyságára, továbbra is egyértelmű azonban, hogy még mindig komoly problémák mutatkoznak a fizetésképtelenségi törvény és annak végrehajtási gyakorlata tekintetében. A kormánytól átfogóbb módosításokra vonatkozó javaslatokat várnak, beleértve az eljárás megkezdésének gyorsabb folyamatát, az új reorganizációs eljárást, a szerkezetátalakítás során történő finanszírozásra vonatkozó rendelkezéseket, további felhatalmazásokat a hitelezők számára, beleértve a vezetés leváltásának jogát és a vállalkozás bizonyos részeinek eladását is, valamint a cégcsoportok csődeljárásának szabályait is. A javaslat szerint Magyarország fogadja el az UNCITRAL határon átnyúló fizetésképtelenségre vonatkozó modell törvényét, amely párhuzamosan hivatott együttműködni az Európa Tanács 1346/2000. tanácsi szabályozásával a fizetésképtelenségi eljárásokkal kapcsolatban, világosabb szabályokat kínálva így az Európai Uniót kívüli országokat is érintő, határokon átívelő fizetésképtelenségi esetek tekintetében.

Fedezeti ügyletek

Forrás: EBRD Regionális felmérés a fedezeti ügyletekről, 2005.

Megjegyzés: A minősítés egy 1-től 100-ig terjedő skálán történt, ahol is a 100 a legfejlettebb jogrendet képviseli. Minél telítettebb a „háló”, annál fejlettebb az adott ország fedezeti ügyletekre vonatkozó jogrendje.

Amint az a korábbi stratégiákban is szerepel és a fenti ábrából is kitűnik, a magyar törvény átfogó, rugalmas és modern rendszert tartalmaz a különböző típusú vagyontárgyak megterhelésére vonatkozóan. Az ingó (tárgyi) eszközökre bejegyzett zálogjogot a központi elektronikus nyilvántartás tartalmazza, amelyet 1997. májusa óta működtet a Magyar Közjegyzők Országos Kamarája. Az elmúlt években a törvény jelentős javulásokat ment keresztül. Az elfogadható biztosítéki fedezetek skálája bővült; mára lehetővé vált a fluktuáló vagyontárgyak alkotta csoport megterhelése. A vállalati biztosíték elsőbbségi szabályai lényegesen egyszerűbbé váltak, és lehetőség van a bíróságon kívüli végrehajtásra (például oly módon, hogy a hitelező a fedezetet közvetlenül értékesíti), és a beszámolók szerint jól működik. Végezetül a biztosítéki fedezettel rendelkező hitelezőkkel kapcsolatos, az adós fizetésképtelensége esetén érvényes eljárás lényegesen javult (lásd fent).

Jelenleg Magyarországon egy olyan gazdasági és piaci elemzésre van szükség, amely rámutat, hogy a biztosítékok hogyan használhatók jobban ki, és a jelenleg működő rendszer miképpen hasznosítható jobban. Az ilyen jellegű „finomhangolásra” irányuló erőfeszítés gyakorlati problémákat hivatott kezelni, és célja a fedezettel rendelkező hitelügyletek hatékonyságának növelése, és kétségtelenül rámutatna a lehetséges konkrét módosításokra. A Polgári törvénykönyv jelenleg folyamatban levő reformja azonban egy olyan, az igazságügy-miniszter által vezetett munkacsoport felállításához vezetett, amely a fedezeti ügyletekre vonatkozó rendelkezések teljes körű felülvizsgálatába kezdett. Meggyőződésünk szerint a törvény illetően újrainása nem szükséges – ellenkezőleg, ez zavart okoz, bonyolítja a helyzetet, és csökkenti a fedezeti hitel ágazatba vetett bizalmat.

Az ingatlaneszközökre bejegyzett zálogjogok szintén hatékonyan működnek, a rendszerben azonban súlyos szűk keresztmetszetek mutatkoznak, különösen az alábbi területeken:

- a zálogjog bejegyzéséhez szükséges idő indokolatlanul hosszú;
- a zálogjog létrehozásával kapcsolatos költségek a régióban viszonylag magasak, valamint
- a végrehajtási folyamat rossz hatékonyságú a (túl magas) végrehajtási költségek miatt, valamint abból adódóan, hogy az ingatlan értékesítése ritkán történik piaci értéken.

Távközlés

A távközlési szektort Magyarországon jelenleg a Nemzeti Hírközlési Hatóság („NHH”) szabályozza, a törvényi kereteket a 2003. évi Elektronikus hírközlési törvény („2003-as Hírközlési törvény”), valamint a kapcsolódó jogszabályok biztosítják. A 2003-as Hírközlési törvény és az ezt követő másodlagos jogszabályok véglegesítették Magyarország jogharmonizációját a 2002-es európai uniós szabályozási keretekkel az ország európai uniós kötelezettségeivel összhangban. A hírközlési ágazati politika alakítója a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium azóta, hogy a kormányátalakítás részeként 2006-ban megszűnt az Informatikai és Hírközlési Minisztérium.

A 2002-es európai uniós szabályozási keretek átvételén kívül a 2003-ban elfogadott Hírközlési törvény megpróbál keretet biztosítani a piaci elemzéshez, és átalakította a Nemzeti Szabályozó Hatóságot. A 2003-as Hírközlési törvény az NHH-val váltotta föl a Magyar Távközlési Hatóságot megnövelve a szabályozó függetlenségét és kiterjesztve státuszát. Az NHH végrehajtó szerepe tovább szilárdult 2006-ban azon erőfeszítés során, amelyben a szabálytalanul eljáró üzemeltetőkkel szemben érvényesíthető döntések és kivethető bírságok területén jelentkező hiányosságokat igyekeztek orvosolni. Az NHH szerepe magában foglalja a szolgáltatók nyilvántartását, a piacfelügyeletet, a piac ellenőrzését, valamint a frekvenciagazdálkodást is. Ezen kívül az NHH hagyja jóvá a referencia ajánlatokat, a számviteli elkülönítési modelleket, és jogviták rendezésével kapcsolatos szolgáltatásokat nyújt.

Széles körben elterjedt vélemény, hogy Magyarország az átalakulóban lévő gazdaságok között az élen jár hírközlési törvényeinek az európai uniós keretekhez történő harmonizációjában. A nemzeti hírközlési politikát már a korai időszakban

jelentősen befolyásolta az Európai Unió piaci liberalizációval kapcsolatos stratégiája. A távközlési szektor szabályozása a kezdetek óta világosnak és következetesnek mondható, és Magyarország korán, már 1992-vel kezdődően liberalizálta távközlési piacát, és a folyamatot a következő évtizedben is folytatta. Az 1998-as európai uniós liberalizációs keretek és a teljes piacliberalizáció bevezetésére 2001-2002-ben került sor. Ezzel összhangban Magyarország volt az egyik első közép-európai ország, amely már 1993-tól megvalósította a távközlési szektor privatizációját. Mára valamennyi szolgáltató magánkézben van, noha az állam megtartott egy aranyrészvényt a korábbi monopól szolgáltatóban.

Magyarország jelentős előrelépést tett a távközlési szektor fejlesztésében az elmúlt időszakban. Noha az ország távközlési szektorának liberalizációja és privatizációja korán megkezdődött, a szükséges európai uniós szabályozási keretek megvalósításának sebességével kapcsolatban aggályok merültek föl. A hatóságok, különösen az NHH, úgy tűnik sikerrel oszlatták el ezen aggályok nagy részét, és jó ütemben haladnak a szükséges piacelemzésekben. Most, hogy a hivatalos keretek megszilárdultak, a legsürgetőbb kihívás a keretek folyamatos érvényesülésének biztosítása.

10. SZ. FÜGGELÉK: MAGYARORSZÁG TÉRKÉPE

